

በሰገነቱ ላይ

ሉቃስ 22:1-38

ኢየሱስ በዚያ የሚጠብቀውን ነገር በትክክል እያወቀ ወደ ኢየሩሳሌም ለመሄድ ፊቱን አቀና (ሉቃስ 9:51)፤ እነዚህ ከስተቶች የተቀጠሩ እንጂ ድንገተኛ አልነበሩም። እነዚህ ነገሮች በአብ የተወሰኑ በመሆናቸው ከምእተ ዓመታት በፊት በብሉይ ኪዳን መጻሕፍት ውስጥ ተጽፈው ነበር (24:26-27)፤ ጊዜያቸውን ጠብቀው ሊፈጸሙ ቀረቡ። አዳኞችን የኋላ ኋላ ሞትን ወደሚያስከትል የመከራ ጊዜ በቆራጥነት እንደገባ ስንረዳ የበለጠ ልናደንቀውና ልናፈቅረው እንጀምራለን። ይህንን ያደረገው ለእኛ እንደሆነ ማስታወስ አለብን።

በሰገነቱ ላይ የተደረገው የፋሲካ እራት ለአሁኑ ወቅት ጥናታችን አጽንኦት ይሰጠናል።

1. ከእራቱ በፊት- ዝግጅት (22:1-13)

ፋሲካ፣ በዓለ ጎምሳና፣ የስርየት በዓላት በአይሁድ የጊዜ ሰሌዳ ውስጥ የሚገኙ እጅግ የተከበሩ በዓላት በመሆናቸው (ዘሌ. 23)፣ በየዓመቱ አይሁዳውያን ወንዶች ሁሉ ኢየሩሳሌም ተሰብስበው እንዲያከብሩ ይጠበቅ ነበር (ዘዳ.16:16)። የፋሲካ በዓል እስራኤላውያን ከግብፅ ባርነት ነፃ የመውጣታቸው መታሰቢያ ሲሆን፣ የማስታወሻና የመደሰቻ ጊዜ ነበር (ዘጸ. 11-12)። በፋሲካው ሳምንት በሺህ የሚቆጠሩ የሃይማኖት ተጓዦች በኢየሩሳሌም ውስጥና አካባቢ ስለሚያንገሩበት፣ ሮማውያን ሁልጊዜም ሊፈጠር ስለሚችለው ሁከት ይሰጉ ነበር። ፋሲካ ጠንካራ ፖለቲካዊ ፍንጮች ስላሉት፣ አንዳንድ መሢሐች ነን የሚሉ ሰዎች ሮምን ለመገልበጥ የሚጣጣሩበት ወቅት ነበር። ይህም ንጉሥ ሄሮድስና የሮማው ገዥ ጴንጤናዊው ኢላሞስ በጠባርዮስና በቂሣርያ ለምን ወደ ኢየሩሳሌም እንደመጡ ያሳያል። ሰላም ለማስጠበቅ ፈልገው ነበር።

ሃይማኖታዊ መሪዎች ወንጀል ለመፈጸም ተዘጋጁ (ቁጥር 1-6)።

እነዚህ ሰዎች በታሪክ እጅግ አስከፊ የሆነውን ወንጀል በእስራኤል እጅግ የተቀደሰ በሚባለው በዓል ወቅት መፈጸማቸው አስገራሚ ነው። በፋሲካ ወቅት አይሁዶች እርሾን ከቤታቸው እንዲያስወግዱ ይጠበቅባቸዋል (ዘጸ. 12:15)፤ ይህም አያት ቅድማያቶቻቸው ከግብፅ በጥድፊያ እንደወጡና ያልበካ እንጀራ መብላት እንደነበረባቸው

የሚያስታውሳቸው ነበር። ኢየሱስ ደቀ መዛሙርቱን «ከፈሪሳውያን እርሾ» ማለትም ከግብዝነት እንዲጠበቁ ያስጠነቀቃቸው ሲሆን (12:1፤ እንዲሁም ማቴ. 16:6፤ 1ኛ ቆሮ. 5:1-8ን ተመልከት)፤ አሁን ይኸው ግብዝነት ይፋ ሲወጣ እንመለከታለን።

ሃይማኖታዊ መሪዎች ቤታቸውን እንጂ ልባቸውን አላጸዱም ነበር (ማቴ. 23: 25-28ን ተመልከት)። ለረዥም ጊዜ ኢየሱስን ለማሰርና ከመስመር ዘወር ለማድረግ ይፈልጉ ነበር፤ ይሁንና፤ ከሕዝቡ የተሰወረና አደጋንም መከላከል የሚችል አስተማማኝ ዕቅድ አላዘጋጁም። በዚህ ጊዜ ይሁዳ ችግራቸውን አቃለለላቸው። ሕዝቡ ሁከት እንዳያነሣ ኢየሱስን በግል አሳልፎ ሊሰጣቸው ቃል ገባላቸው። የአይሁድ ሸንጎ የፈለገው የመጨረሻው ነገር በፋሲካ ሰዎን ከመሢሔ የተነሣ ሁከት እንዳይነሣ ነበር (19:11ን ተመልከት)።

ይሁዳ በኢየሱስ ክርስቶስ ላይ እውነተኛ እምነት ኖሮት ስለማያውቅ፤ በሰይጣን አነሣሽነትና ብርታት ሰጪነት ተግባሩን ፈጸመ (ዮሐ. 13:2፤ 27)። ኃጢአቶቹ በጌታ ያልነጹ ሲሆን (ዮሐ. 13:10-11)፤ የዘላለምን ሕይወት አምኖ አልተቀበለም ነበር (ዮሐ. 6:64-71)። ይህም ሆኖ፤ ከሌሎቹ ደቀ መዛሙርት አሳልፎ የሚሰጠው ይሁዳ እንደሆነ የጠረጠረ አልነበረም። ይሁዳ እንደ ሌሎቹ ሁሉ ተመሳሳይ ሥልጣን እንደ ተሰጠው፤ ተመጣጣኝ መልእክት እንደ ሰበከ፤ ብሎም ተአምራትን እንዳደረገ ለማመን በቂ ምክንያት አለን። ይህም አንድ ሰው እንዴት ወደ እግዚአብሔር መንግሥት ሊቀርብና ዳሩ ግን ከደኅንነት ሊርቅ እንደሚችል ያሳያል (ማቴ. 7:21-29)።

ይሁዳ ለምን ጌታ ኢየሱስን አሳልፎ ሰጠ? ሌባ እንደሆነ ስለምናውቅ (ዮሐ. 12:4-6)፤ በዚህ አስከፊ ተግባሩ ውስጥ ገንዘብ የራሱ ሚና እንደነበረው እንረዳለን። ይህም ሆኖ፤ ለእንዲህ ዓይነት ከፍተኛ ወንጀል ሠላሳ ብር ትልቅ ከፍተኛ ባለ መሆኑ፤ ሌላም ነገር ከጀርባው ሳይኖር አይቀርም። ይሁዳ በኢየሱስ ውስጥ የአይሁድን ሕዝብ ደኅንነት በመመልከቱ፤ በመንግሥቱ ውስጥ ሥልጣን ለማግኘት ብሎ ተከትሎት ይሆናል። አሥራ ሁለቱ ደቀ መዛሙርት በመንግሥቱ ከሁሉ ማን እንደሚበልጥ አንሥተው ይከራከሩ እንደነበር ልብ በል፤ ገንዘብ ያገዩ ይሁዳ በእነዚህ አስፈላጊ ውይይቶች ውስጥ ይሳተፍ እንደነበረ አይጠረጠርም።

ይሁዳ ኢየሱስ መንግሥቱን እንደማይመሠርትና ለጊዜው ለባለ ሥልጣናት እጁን እንደሚሰጥ ሲያውቅ፤ በመራራ በቀል ተነሣበት። «ከፋትና ጥላቻን» (1ኛ ቆሮ. 5:6-8) እስኪያመርት ድረስ የሕይወቱ ቅሪት «እርሾ» ቀስ በቀስ አደገ። ከሰይጣን ጋር ስትተባበር ውድ ዋጋ

እንደሚጠይቅህ የታወቀ ነው፤ ይሁዳም ራሱን ገድሎአል (ማቴ. 27:3-5)። ሰይጣን ውሸታምና ነፍሰ-ገዳይ በመሆኑ (ዮሐ. 8:44)፤ በይሁዳ ውስጥ ራሱን ሙሉ ለሙሉ ገልጾአል።

ኢየሱስ ለፋሲካ ተዘጋጀ (ቁጥር 7-13)።

ጌታችን የፋሲካውን በዓል ያዘጋጀበት መንገድ የሄራዎችን መኖር ያውቅ እንደነበር ይጠቁማል። ደቀ መዛሙርቱ ወደ ሰገነቱ እስኪደርሱ ድረስ፤ የበዓል ማክበሪያውን ለፍራ የሚያውቁት ኢየሱስ ፥ እጥሮስና ዮሐንስ ብቻ ነበሩ። ይሁዳ ይህንን አውቆ ቢሆን ኖሮ ለባለ ሥልጣናቱ ለመናገር ይሞክር ነበር።

ወንዶች ብዙውን ጊዜ ውኃ በማድጋ ስለማይሸከሙ፤ ለእጥሮስና ዮሐንስ እንዲህ ዓይነቱን ሰው ለይቶ ማወቅ አያስቸግርም ነበር። ይህ የሴቶች ሥራ ነበር። እንደ አህያዬቱና ውርንጫዋ ባለቤቶች ሁሉ (19:28-34)፤ ይህም ያልታወቀ ሰው ቤቱን በመጨረሻው ፋሲካ ጊዜ ለጌታ ያቀረበ የኢየሱስ ደቀ መዝሙር ነበር።

እጥሮስና ዮሐንስ ንጽሕናው የተመሰከረለትን በግ ገዝተው እንዲታረድ ወደ መቅደሱ ይወስዱ ነበር። ከዚያም በጉንና ሌሎቹንም ለፋሲካ እራት የሚያስፈልጉ ነገሮች ሊሰበሰቡ ወዳቀዱት ቤት ያደርሱና በዚያ በጉ ይበስላ ነበር። ከጠረጴዛው ላይ ወይን፤ ያልበካ ቂጣና አይሁዶችን በግብፅ ስላሳለፉት ረዥምና መራራ ባርነት የሚያስታውላቸው መራራ ቅጠል ይደረደራል (ዘጸ. 12:1-28 ተመልከት)።

በዚህ ስፍራ ሊነሣ የሚገባ የጊዜ ቅደም-ተከተል ጥያቄ አለ፤ ካልሆነ ግን የወንጌል ጸሐፊዎች እርስ በርሳቸው የሚቃረኑ ይመስላል። እንደ ዮሐንስ 18:28፤ የአይሁድ መሪዎች ገና ፋሲካን ያልበሉ ሲሆን፤ ኢየሱስ የተመረመረበትና የተኮነነበት ዕለት «የፋሲካ የማዘጋጀት ቀን» ነበር (ዮሐ. 19:14)። ዳሩ ግን ጌታችንና ደቀ መዛሙርቱ ቀደም ብለው የፋሲካውን ምግብ በልተዋል።

የወንጌላትን ቅንጅት ግሩም አድርጎ በሚገልጸው መጽሐፋቸው፤ ሮበርት ቶማስና እስታንሊ ጉንድሪ ለውዝግቡ ሊሆን የሚችል መፍትሔ ሰጥተዋል። በዚያን ጊዜ አይሁዶች ቀናትን ከፀሐይ መጥለቅ እስከሚቀጥለው የፀሐይ መጥለቅ ወይም ከፀሐይ መውጣት እስከሚቀጥለው የፀሐይ መውጣት ይቆጥሩ ነበር። ከፀሐይ መጥለቅ እስከ ቀጣዩ የፀሐይ መጥለቅ መቁጠሩ ባሕላዊ የአይሁዳውያን ዘይቤ ሲሆን (ዘፍ. 1:5)፤ ከፀሐይ መውጣት እስከ ቀጣዩ የፀሐይ መውጣት

መቁጠሩ ምንም እንኳ መጽሐፍ ቅዱሳዊ መሠረት ቢኖረውም (ዘፍ. 8:22ን ተመልከት) የሮማውያን ነበር።

ማቴዎስ፣ ማርቆስና ሉቃስ የአይሁዳውያንን አቆጣጠር ቢከተሉና የሱሪያን ግን የሮማውያንን ቢከተሉ ግጭት የለውም። ሁለቱም ቡድኖች ከቀን በስተቀር በተመሳሳይ ወርና ዓመት እንዲያከብሩ የሚያደርጉ የቀናት «መደራራብ» ነበሩ። የመቅደስ ካህናት አይሁዶች ጠዋትም ሆነ ማታ በጎቻቸውን ለመሥዋዕትነት እንዲያቀርቡ ይፈቅዱላቸው ነበር። ኢየሱስና ደቀ መዛሙርቱ የአይሁድን አቆጣጠር ሲከተሉ፣ የአይሁድ መሪዎች የሮማውያንን የሚከተሉ ይመስላል (ዮሐ. 18:28)። ኢየሱስ የብሉይ ኪዳን ተምሳሌት ፍጹሜ በመሆን፣ በጎቻ በሚታረሙበት የፋሲካ ዕለት እና ሰዓት ተሰቀለ።

2. በእራት ላይ ሳሉ እራሱን ገለጠ (22:14-16፣ 21-38)

ደቀ መዛሙርቱ በሰገነቱ ላይ ሲሰባሰቡ ቀጥሎ ምን እንደሚመጣ አላወቁም ነበር፤ ጊዜው ግን የአስቃቂ መገለጥ ምሽት ሆኖ ተቀየረ። የእራቱ ጋባኝ የሆነው ኢየሱስ በባህላዊ የሰላም አሳሳም (ይሁዳን በመሳም) የተቀበላቸው ሲሆን፣ ሰዎቹ በጠረጴዛው ዙርያ ተሰባሰቡ፤ ይሁዳ በስተግራ የሱሪያን ደግሞ ከጌታችን በስተቀኝ ተቀምጠው ነበር (ዮሐ. 13:23)።

ኢየሱስ ፍቅሩን ገለጸ (ቁጥር 14-16)

ይህንን ያደረገው በፈጸመው ተግባርና በተናገረው ቃል ነበር። ከመከራው በፊት ይህንን የመጨረሻ እራት ከወዳጆቹ ጋር የመብላት ከፍተኛ ፍላጎት እንደነበረው ነገራቸው። ፋሲካ ከምእተ-ዓመታት በፊት የእስራኤልን ከግብጽ መውጣት የሚያስታውስ መታሰቢያ ሲሆን፣ እርሱ ግን ከዚያ የላቀ መውጣት በመስቀል ላይ የሚፈጽመው ነው። በኃጢአት የጠፋውን ዓለም ይቤኝ ነበር (9:31)።

ከዚያም ብድግ ብሎ ማበሻ ጨርቅ ወስዶ ታጠቀና ይሁዳን ጨምሮ የደቀ መዛሙርቱን እግር አጠበ (ዮሐ. 13:1-20)። በዚያው ምሽት ብዙም ሳይቆይ አሥራ ሁለቱ ከመካከላቸው ከሁሉ ማን እንደሚበልጥ ስለተከራከሩ፣ እግርን በማስታጠብ ሊያስተላልፍ የፈለገው የትሕትና ትምህርት ልባቸውን አልነካውም ነበር ማለት ነው። ጴጥሮስ ከዓመታት በኋላ አንባቢዎቹ ትሕትናን እንዲለብሱ ሲመክር ይህንን እያስታወሰ ሳይሆን አይቀርም (1ኛ ጴጥ. 5:5፤ ፊልጵ. 2:1-11ን ተመልከት)።

በቁጥር 16 የጌታችን ቃላት በእግዚአብሔር የጊዜ ሰሌዳ ከእንግዲህ ፋሲካ እንደማይኖር ያሳይሉ። ቀጣዩ በዓል መንግሥቱን በምድር ላይ

ለመመሥረት ሲመጣ የሚሆነው «የመንግሥቱ በዓል» ነው (ቁጥር 28-30፤ 13:24-30፤ ማቴ. 8:11-12)። እርሱ የተመለከተው ከመከራው ባሻገር ያለውን ክብር፣ ብሉም ከመስቀሉ ባሻገር ያለውን አካሊል ሲሆን፣ በፍቅሩ ወዳጆቹን ለመድረስ እጆቹን ዘርግቷል።

ኢየሱስ የይሁዳን ክህደት ገለጸ (ቁጥር 21-23)።

ከዚህ በፊት በመካከላቸው አንዱ እውነተኛ የእርሱ ደቀ መዝሙር እንዳልሆነ ፍንጭ የሰጠ ሲሆን (ዮሐ. 6:66-71)፣ በዚህ ጊዜ ግን በመካከላቸው ስለነበረው ከህዲ በግልጽ ተናግሯል። ይህንንም ያደረገው ለደቀ መዝሙርቱ ሲል ብቻ ሳይሆን በይበልጥ ለይሁዳ በማሰብ ነበር። ኢየሱስ ይሁዳን የሳመውና እግሮቹንም ያጠበለት ሲሆን፣ በዚህ ጊዜም አንድ ሌላ ተጨማሪ የንስሐ ዕድል እየሰጠው ነበር። ኢየሱስ እስከ መጨረሻዋ ሰዓት ይሁዳን በይፋ እንደ ከህዲ ሳያጋልጥ መጠበቁ እጅግ አሳሳቢ ነው።

ኢየሱስ ይሁዳ አሳልፎ እንደሚሰጠው ካወቀ ቀድሞውኑ ለምን መረጠው? እንግዲህ ሰው ጌታን የግድ አሳልፎ መስጠት ከነበረበት ይሁዳን ለምን እንኮንነዋለን? ያደረገው ነገር ቢኖር የእግዚአብሔርን ፈቃድ በመፈጸም የብሉይ ኪዳንን ትንቢት ማሟላት ነበር። [መዝ. (41):9፤(55):12-14ን ተመልከት፤ መዝ. (69):25ን እና (109):8ን ከሐዋ. 1:15-20 ጋር አወዳድር።]

ኢየሱስ አሥራ ሁለቱን ደቀ መዝሙርት ከመምረጡ በፊት፣ ሌሊቱን ሙሉ ሲጸልይ አድሯል (6:12-16)፤ ስለሆነም፣ የይሁዳ ከመካከላቸው መግባት የእግዚአብሔር ፈቃድ እንደሆነ ማመን አለብን (ዮሐ. 8:29)። ይሁንና፣ የይሁዳ መመረጥ ዕጣ-ፈንታውን በማሳተም አላጸደቀውም፤ ይልቁንም ኢየሱስ ክርስቶስን በቅርብ እንዲመለከት፣ እንዲያምንና እንዲድን ዕድል ሰጥታል። እግዚአብሔር በሉዓላዊነቱ ልጁን አንድ ወዳጁ አሳልፎ እንደሚሰጠው ወስኖአል፤ ይህም ሆኖ፣ መለኮታዊ ቅድመ-ግንዛቤ ሰብአዊ ኃላፊነትን አያጠፋም፣ ምንም እንኳን የእግዚአብሔርን ፈቃድ የፈጸመ ቢሆንም (ዮሐዋ. 2:23)፣ ይሁዳ እያንዳንዱን ውሳኔ ያደረገው በገዛ ፈቃዱ ስለሆነ በዚያው ልክ ይፈረድበታል።

ደቀ መዝሙርቱ በዚህ አዋጅ መደናገራቸው የይሁዳን እውነተኛ ባሕርይ፣ የራሳቸውን ልብ፣ ወይም የመዝሙረ ዳዊትን ትንቢቶች እንደማያውቁ ያሳያል። «ይህን የሚያደርግ ማን ይሆን?» መባባላቸው የዚህ ጠቋሚ ነው። እንዲሁም በጠላቶቹ እጅ አልፎ እንደሚሰጥ ጌታ የተናገረውን አላስታወሱም ነበር (ማቴ. 17:22፤ 20:18)። ጴጥሮስ

የሚሆነውን ሁሉ በትክክል ቢያውቅ ኖሮ፤ ምናልባትም በይሁዳ ላይ ሰይፉን በመዘዝ ነበር።

ስለ ይሁዳ ብዙው ነገር ለእኛ ምሥጢር ሆኖ ይኖራል፤ ስለዚህ፤ ሁሉንም ለማወቅ ያልሆነ መላምት ልንሰጥ አይገባም። ከይሁዳ በላይ በኢየሱስ ላይ ክፉ ምስክርነት የሚሰጥ ሰው ስላልነበረ፤ ኢየሱስ ኃጢአት እንዳላደረገ ሁነኛ ምስክር ነው። ይህም ሆኖ፤ ባለሥልጣናቱ በኢየሱስ ላይ ክስ ለመመሥረት ሐሰተኛ ምስክሮችን የግድ ማግኘት ነበረባቸው። ይሁዳ «ንጹሕ ደም አላልፎ እንደ ሰጠ» መስክሮአል (ማቴ. 27:4)።

በዚህ ጊዜ ይሁዳ ወደ ሃይማኖት መሪዎች ዘንድ ሂዶ በአትክልቱ ውስጥ ለኢየሱስ መታሰር ሁኔታዎችን ለማመቻቸት ከሰገነቱ ተነሣ። ይሁዳ ተነሥቶ ሲሄድ ጊዜው «ሌሊት» ነበር (ዮሐ. 13:30)፤ ይህም የጨለማውን ገዥ እየታዘዘ ስለነበረ ነው (22:53)። የሚያሳዝነው ለይሁዳ አሁንም ሆነ ወደፊት ለዘላለም ጨለማ መሆኑ ነው!

ኢየሱስ የደቀ መዛሙርቱን ዓለማዊነት ገለጸ (ቁጥር 24-30)።

ደቀ መዛሙርቱ ይህንን ኃጢአት ሲፈጽሙ የመጀመሪያ ጊዜአቸው አልነበረም (9:46-48፤ ማቴ. 20:20-28፤ ማር. 9:33-37)፤ ዳሩ ግን ጌታቸው በዚያን ምሽት ከተናገረውና ካደረገው ነገር አኳያ፤ ይህ የመጨረሻው በደል የማይታለፍ ነበር። ምናልባትም ክርክሩ የተነሣው ማን አላልፎ እንደሚሰጠው ለማወቅ ካደረጉት ምርምር፤ ወይም በማዕዱ ዙርያ በተቀመጡበት አኳኋን ላይ ቅንዓት ስለ ነበረ ይሆናል። ራሱህን ከፍ ከፍ ለማድረግ በምትፈልግበት ጊዜ ክርክር ለማስነሣት ብዙ ጊዜ አይወስድብህም።

በመሆኑም፤ ኢየሱስ የሚያስቡት እንዳልዳኑት አሕዛብ እንጂ እንደዳኑት የእግዚአብሔር ልጆች እንዳልሆነ ለመግለጽ ተገደደ። በተለይም ለክብር ይሸቀዳደሙ የነበሩት ሮማውያን በሕጋዊም ሆነ ሕጋዊ ባልሆነ መንገድ እውቅናና ዕድገት ለማግኘት የሚችሉትን ሁሉ ያደርጉ ነበር፤ ይሁንና፤ እነዚህ ልንከተላቸው የሚገቡ ምሳሌዎች አይደሉም። እንደ ሌሎች ነገሮች ሁሉ ምሳሌያችን ኢየሱስ ሲሆን፤ እርሱም የእውነተኛ ታላቅነትን መለኪያ ገልብጦአል።

እውነተኛ ታላቅነት ማለት ኢየሱስን መምሰል ሲሆን፤ ይህም ሌሎችን ማገልገል ነው። አገልጋይ (ባሪያ) እርሱ የመጨረሻው ዝቅተኛ እንደሆነ ስለሚያውቅና ይህንንም ከእግዚአብሔር እጅ ስለተቀበለ፤ «ከሁሉ ማን ይበልጥ ይሆን?» በሚል አሳብ ላይ አይከራክርም። ሁላችን ክርስቲያኖች አገልጋዮች መሆን ስላለብን፤ ለክብርና ለእውቅና

እርስ በርሳችን የምንፎካከርበት ምክንያት የለም። ዛሬ ሰዎች ራሳቸውንና አገልግሎታቸውን እንደ «ታላቅ» ነገር በመቁጠራቸው በቤተ ክርስቲያን ውስጥ ይኸው የውድድር መንፈስ መንገሡ አሳዛኝ ነገር ነው።

ኢየሱስ ይህንን የአገልጋይነት ትምህርት ያጠቃለለው ወደፊት በመንግሥቱ ውስጥ የሚጠብቃቸውን ሽልማት በማስታወስ ነበር (ቁጥር 28-30)። ደቀ መዛሙርቱ ከድካማቸውና ከውድቀታቸው ባሻገር ከኢየሱስ ጎን ስለቆሙ፣ እግዚአብሔር ለታማኝነታቸው ያከብራቸዋል። ዛሬ አገልጋዮች በመሆናችን ቅር ልንሰኝ አይገባም። በወደፊቱ መንግሥት በዙፋን ላይ የምንቀመጥ ነንና!። የዛሬው የታማኝነት አገልግሎታችን ለምንቀበለው ሽልማት ያዘጋጃል። ኢየሱስ ምሳሌውን ትቶልናል- መጀመሪያ መስቀሉ ከዚያም አክሊሉ።

ኢየሱስ ጴጥሮስ እንደሚከደው አስቀድሞ ተናገረ (ቁጥር 31-38)።

ይህ የማስጠንቀቂያ ቃል ከሁሉ የሚበልጥ ማን እንደሆነ የተደረገውን ክርክር ተከትሎ መምጣቱ አስገራሚ ነው! ኢየሱስ ከመካከላቸው አንዱ አሳልፎ እንደሚሰጠው ብቻ ሳይሆን፣ ቃል አቀባያቸውና መሪያቸውም በአደባባይ እንደሚከዳው ሲናገር ደቀ መዛሙርቱ ምን ዓይነት ስሜት እንዳደረባቸው ልብ በል። እንደ ጴጥሮስ ያለ ጠንካራ ሰው ጌታን የሚከድ ከሆነ፣ የቀሩት ምን ተስፋ ይኖራቸዋል?

በቁጥር 31 «ሊያበጥራችሁ» የሚለው የብዙ አመልካች ቃል እንደሚጠቁመን፣ ሰይጣን ደቀ መዛሙርቱን ሁሉ ሊያበጥር ፈለገ። እነዚህ ሰዎች በኢየሱስ መከራ ጊዜ አብረውት ስለነበሩ (ቁጥር 28)፣ እርሱም በመከራቸው አልተዋቸውም። ይህ ለጴጥሮስና ለሌሎቹም ማስጠንቀቂያና ማበረታቻ ሲሆን፣ የጌታችንም ጸሎት ምላሽ አግኝቷል። የጴጥሮስ ድፍረት ቢጠፋም እምነቱ ግን አልጠፋም፤ በኋላ ወደ ኅብረት ሲመለስ፣ የእግዚአብሔርን ሕዝብ ለማጠናከር ከፍተኛ አገልግሎት ሰጥቷል።

የጴጥሮስ በራስ የመተማመን ትምክሕት ማናችንም የራሳችንን ልብ እንደማናውቅ (ኤር. 17:9) እና እጅግ ተጠናክሮን በምንልበት ወቅት ልንወድቅ እንደምንችል በማሳየት ያስጠነቅቀናል። የአብርሃም ትልቁ ጥንካሬ እምነቱ ነበር፤ ይሁንና፣ ወደ ግብፅ በወረደና ስለ ሣራ ውሸት በተናገረ ጊዜ እምነቱ ተለየው (ዘፍ. 12:10-13:4)። የሙሴ ጥንካሬ ትሕትናው ነበር (ዘኁ. 12:3)፤ በንዴት ጦፎ ጠንካራ ቃል

ከአንደበቱ ስለወጣ ወደ ከነዓን እንዳይገባ ተከለከለ (ዘኁል. 20)።
ጴጥሮስ ደፋር ሰው ነበር፤ ዳሩ ግን ድፍረቱ ተለየውና ጌታውን
ሦስት ጊዜያት ደጋግሞ ካደ። «ስለዚህም እንደቆመ የሚመስለው
እንዳይወድቅ ይጠንቀቅ» (1ኛ ቆሮ. 10:12)።

በቁጥር 32 የተጠቀሰውና «በተመለስህ ጊዜ» የሚለው ቃል
ጴጥሮስ የዳነ ሰው ቢሆንም፤ በቅርቡ በተሳሳተ አቅጣጫ መንዝ
እንደሚጀምርና ከዚያም ተመልሶ መምጣት እንደነበረበት ያሳያል።
የዘላለምን ሕይወት ባያጣም፤ ጌታን ካለመታዘዝ ግን ደቀ
መዝሙርነቱን ከአደጋ ላይ የሚጥል ነበር። ሁሉም ደቀ መዛሙርት
ኢየሱስን የሚተውት ሲሆን፤ ጴጥሮስ ደግሞ የካደው ነበር። ይህ
ሁላችንንም ትሑት የሚያደርገን ትምህርት ነው።

ደቀ መዛሙርት የጌታችንን ምክር ከቁጥር 35-38 ሙሉ ለሙሉ
አልተገነዘቡም ነበር፤ ይህም የሆነው የተናገረውን ቃል በቃል
በመተርጎማቸው ነው። በአትክልት ስፍራው ጴጥሮስ ሰይፍ መምዘዙ
ይህንን ያረጋግጥልናል (ቁጥር 49-51)። እርሱ የሚላቸው፡ «አሁን
ሙሉ ለሙሉ ወደ አዲስ ሁኔታ እየተሻገራችሁ ነው። እኔን ካሰሩኝ
አንድ ቀን እናንተንም ያስሩክኝኋል። እኔን እንደ አንድ ተራ ወንጀለኛ
ካንገላቱኝ (ኢሳ. 53:12)፤ ለእናንተም ይህ አይቀርላችሁም። ስለሆነም
ተዘጋጁ!» ነበር።

ደቀ መዛሙርቱ ከኢየሱስ ጋር ሆነው ባገለገሉበት ወቅት በተለየ
ሥልጣን ከመላካቸውም ባሻገር በአክብሮት ተስተናግደውና
ተደንቀውም ነበር (9:ከ1 ጀምሮ፤ 10:ከ1 ጀምሮ)። በዚያን ጊዜ ኢየሱስ
በጣም ተወዳጅ መምህር በመሆኑ፤ ባለ ሥልጣናቱ ደቀ መዛሙርቱን
ሊያጠቁ ፈጽሞ አልቻሉም ነበር። አሁን ግን «ጊዜው ስለደረሰ»
ሁኔታው ሙሉ ለሙሉ ይለወጥ ነበር። ዛሬ የእግዚአብሔር ሕዝብ
በጠላት ግዛት ውስጥ መጸተኞች ስለሆንን፤ ጌታን በምናገለግልበት
ጊዜ እምነታችንንና የተቀደሰ ተራ ግንዛቤአችንን መጠቀም አለብን።
ይህ በሞኝነት ራሳቸውን በአደገኛ ሁኔታዎች ውስጥ ጨምረው ሊያበቁ
እግዚአብሔር ተአምር ሠርቶ እንዲያወጣቸው ለሚጠብቁ ቀናተኞች
ሰዎች ጥሩ ማስጠንቀቂያ ነው። ሐዋርያው ጳውሎስ ራሱንና ወንጌሉን
ለማስጠበቅ እንዴት የሰብአዊ መንግሥትን «ሰይፍ» እንደሚጠቀም
ያውቅ ነበር (ሮሜ 13፤ የሐዋ. 16:35-40፤ 21:37-40፤ 25:11)።

«እነዚህ ሁለት ሰይፎች አሉ!» የሚሉት የደቀ መዛሙርቱ አባባል
የመልእክቱን አሳብ እንዳልተረዱ ስለሚጠቁም ጌታን ሳያሳዝን
አልቀረም። የእነርሱ ጥበቃ እንደሚያስፈልገው አስበው ይሆን? ወይስ
ሮምን በመገልበጥ መንግሥቱን እንደሚመሠርት ገምተው ይሆን?

«ይበቃል» የሚለው «ሰለዚህ ጉዳይ ተጨማሪ ቃል አትናገሩ» ማለቱ ነበር (ዘዳ. 3:26)። የእርሱ መንግሥት የሚሰፋው በእግዚአብሔር እውነት ኃይል እንጂ በሰዎች ሰይፍ አማካኝነት አይደለም (ዮሐ. 18:36-37)። ይህም ከሰዎች ሰይፍ ይልቅ ስለት ያለው የእግዚአብሔር ቃል ነው (ኤፌ. 6:17፤ ዕብ. 4:12)።

3. የመታሰቢያ በዓል ከእራቱ በኋላ (22:17-20)

የፋሲካ ምግብ ወደ ፍጻሜው እየቀረበ ሳለ (ቁጥር 20፤ ማቴ. 26:25) ኢየሱስ ቤተ ክርስቲያንን «ቅዱስ ቁርባን» (1ኛ ቆሮ. 10:16)፤ ወይም፤ «የጌታን እራት» (1ኛ ቆሮ. 11:20)፤ ወይም «ኡካሪስት» በማለት የምትጠራውን ሥርዓት አቋቋመ። («ኡካሪስት» የግሪክ ቃል ሲሆን «ምስጋና ማቅረብ» የሚል ፍች አለው።)

የፋሲካ በዓል በምስጋና ጸሎት ይጀመርና የመጀመሪያዎቹን አራት የወይን ጽዋዎች በመጎንጨት ይቀጥላል። (ወይኑ በውኃ የተበረዘ በመሆኑ የማስከር ዓቅም አልነበረውም።) ከዚያም፤ መራራውን ቅጠል ይበሉና መዝሙር (113)-(114)ን ይዘምራሉ። ቀጥሎም ሁለተኛውን የወይን ጽዋ ይጠጡና የበጉን ሥጋና ያልበካውን ቂጣ መብላት ይጀምራሉ። ሦስተኛውን የወይን ጽዋ ከጠጡ በኋላ መዝሙር (115)-(118) ይዘምራሉ፤ ከዚያም አራተኛው ጽዋ ይታደላል። ኢየሱስ የእራቱን ሥርዓት ባቆመው ጊዜ የተጠቀመው ይህንን አራተኛ ጽዋ ሳይሆን አይቀርም።

ጳውሎስ በ1ኛ ቆሮንቶስ 11:23-26 የእራቱን የቅደም ተከተል ሥርዓት አብራርቷል። በመጀመሪያ፤ ኢየሱስ ካልበካው ቂጣ ቆርሶ ካመሰገነ በኋላ ለደቀ መዛሙርቱ አካፈለ፤ ይህም ለእነርሱ የተሰጠውን የእርሱን ሥጋ እንደሚወክል ገልጾላቸዋል። ከዚያ በኋላ፤ ስለ ጽዋው አመስግኖ አከፋፈላቸው። ይህም ደሙን እንደሚወክል ገልጾላቸዋል። ሥርዓቱ ሁሉ ዝቅተኛ የአይሁድ ምግብ መሠረታዊ ጥንተ-ነገሮችን የሚያካትት አከባበር ነበር። ኢየሱስ የሕይወትን ቀላል ነገሮች በመቀደስ የጠለቁ መንፈሳዊ እውነቶችን ለማስተላለፍ ተጠቅሟል።

ኢየሱስ ከእራቱ ዓላማዎች አንዱን ጠቅሶአል፤ «ይህን ለመታሰቢያዬ አድርጉት» (1ኛ ቆሮ. 11:24-25)። እራቱ ለአማኞች ኢየሱስ ክርስቶስ ዓለምን ለመቤዝት ሥጋውንና ደሙን እንደ ሰጠ የሚያስታውስ በዓል ነው። በእራቱ ዘገባ ውስጥ ኢየሱስ ኅብስቱንና ጽዋውን በባረከ ጊዜ አንድ «ተአምራዊ» ነገር እንደተፈጸመ የሚያመለክት አሳብ የለም። ኅብስቱ በኅብስትነቱ፤ ወይኑም በወይንነቱ የጸና ሲሆን፤ እነዚህን ነገሮች የመውሰዱ ሥጋዊ ተግባር ለአሥራ አንዱ ደቀ መዛሙርት ምንም የተለየ ነገር አላስከተለም

ነበር። የጌታን እራት በመውሰዱ ተግባር ላይ በምንካፈልበት ጊዜ፤ ራሳችንን ከሥጋውና ከደሙ ጋር እናስተባብራለን (1ኛ ቆሮ. 10:16)፤ ነገር ግን በዚህ ስፍራ በቀጥታ ደሙንና ሥጋውን እንደምንወስድ የሚያመለክት አሳብ የለም።

የእራቱ ሁለተኛው ዓላማ እስከሚመጣ ድረስ ሞትን ማወጅ ነው (1ኛ ቆሮ. 11:26)። የጌታ እራት ወደ ጳላ ዞር ብለን በፍቅርና በምስጋና በመስቀል ላይ ያደረገልንን ነገር እንድንመለከትና ዳግም ምጽአቱን በተስፋና በመጠባበቅ ወደፊት እንድንናፍቅ ያበረታታናል። በሕይወታችን የተገለጠ ኃጢአት እያለ ወደ ጌታ ማዕድ እንዳንመጣ መጠንቀቅ ስላለብን፤ እራቱ ውስጣችንን በመመልከት ልባችንን የምንመረምርበትና ኃጢአታችንን የምንናዘዝበት አጋጣሚ ሊሆን ይገባል (1ኛ ቆሮ. 11:27-32)።

የእራቱ ሦስተኛው በረከት የቤተ ክርስቲያን አንድነት አስታዋሽ መሆኑ ነው፤ «ሁላችን ያን አንዱን እንጀራ እንካፈላለንና» (1ኛ ቆሮ. 10:17)። ይህ «የጌታ እራት» እንጂ የማንኛውም ክርስቲያናዊ የእምነት ክፍል ሙሉ ሀብት አይደለም። የእራቱ ተካፋዮች በምንሆንበት ጊዜ ሁሉ፤ በየትኛውም ስፍራ ከሚገኙ ክርስቲያኖች ጋር ኅብረት እያደረግን በተጨማሪም፤ በሰላም ማሰሪያ የመንፈስን አንድነት እንድንጠብቅ የተሰጠንን ትእዛዝ እናስታውሳለን (ኤፌ. 4:3)።

ለእኛ ከእራቱ መንፈሳዊ በረከት ለማግኘት ከሥጋዊ ተሳትፎ የላቀ ነገር ይጠይቃል። «ማንም ሰው የጌታ ሥጋ ምን መሆኑን ለይቶ ማወቅ አለበት» (1ኛ ቆሮ. 11:29)፤ ይህም ማለት በእንጀራውና በጽዋው ውስጥ የሚገኙትን መንፈሳዊ እውነቶች መረዳት ነው። ይህ መንፈሳዊ ምርምር የሚመጣው በመንፈስ ቅዱስ አማካኝነት ከቃሉ ነው። በማዕዱ ዙሪያ በጌታ ፊት በምንቆይበት ጊዜ መንፈስ ቅዱስ ይህንን ሁሉ ግልጽ ያደርጋልናል።

ኢየሱስ የእራቱን ሥርዓት ካቋቋመ በኋላ፤ ደቀ መዛሙርቱ በሚጠላቸው ዓለም ውስጥ ሲኖሩ ስኬታማ አገልግሎት ለማበርከት ይችሉ ዘንድ ሊያውቁአቸው የግድ የሆኑትን በርካታ መሠረታዊ እውነቶች ገልጾላቸዋል (ዮሐ. 14-16)። እንዲሁም ለደቀ መዛሙርቱ ጸልዮላቸዋል (ዮሐ. 17)፤ ከዚያ በኋላ መዝሙር ዘምረው ከሰንነቱ ወደ ጌቱሴማኒ ሄዱ። ይሁዳ ወደዚያ እንደሚሄዱ ያውቅ ነበርና አሳሪ ባለ ሥልጣናቱን አዘጋጅቶ ጠበቃቸው።

ይህንን ምንባብ በምትከልስበት ጊዜ፤ በአዳኙ ዝምታና ድፍረት ከመደነቅ በቀር የምትጨምረው ነገር አይኖርም። ሁሉንም ነገር በመቆጣጠር ላይ የነበረው እርሱ እንጂ ይሁዳ ወይም ሰይጣን ወይም

የአይሁድ ሽንጎ አይደለም። ሐዋርያቱን የሚያበረታታው እርሱ ነው! በመስቀል ላይ ሊሞት ተዘጋጅቶ ሳለ መዝሙር ሊዘምር ቻለ። ለዚህ ምላሻችን ምን ሊሆን እንደሚገባ አይዘነዝንም። እንደሚከተለው ግሩም አድርገው ገልጸዋል፡-

ፍቅሩ... መለኮታዊና የሚያስገርም፤

እኔነቴን ሲሻ ... ሕይወቴንም።

አምላክህን ያሰሩባት ሌሊት

ሉቃስ 22:39-71

ምናልባትም በዚያች ምሽት ከተፈጸሙት አሳዛኝ ክስተቶች ባሻገር የሚገኙትን መንፈሳዊ ትምህርቶች ለመረዳት ከሁሉም የሚሻለው መንገድ በታሪኩ ውስጥ በሚታዩ ተምሳሌቶች ላይ ማተኮር ይሆናል። መጽሐፍ ቅዱስ የሥዕል ብሎም የታሪክና የሕይወት ታሪክ መጽሐፍ ሲሆን፤ ከሥዕሎቹ ብዙ እንማራለን። በዚህ ምንባብ፤ የጌታችንን መከራና ሞት በበለጠ እንድንገነዘብ ሊረዱ የሚችሉ ስድስት ተምሳሌቶች አሉ። እነዚህም፤ ጸጥታ የሰፈነበት የአትክልት ስፍራ፤ ውድ ጽዋ፤ የግብዝነት መሳም፤ የማይጠቅም ሰይፍ፤ የሚጮኽ ዶሮና የከበረ ዙፋን ናቸው።

1. ጸጥታ የሰፈነበት የአትክልት ስፍራ (22:39)

የሰው ልጅ ከሰገነቱ ተነሥቶ ከደቀ መዛሙርቱ ጋር በደብረ ዘይት ተራራ ላይ ወደ ምትገኘው ጌቴሴማኒ የአትክልት ስፍራ ሄደ። ይህ በኢየሩሳሌም ውስጥ ሳለ አዘውትሮ ዕረፍት የሚያደርግበት ቦታ ነበር (21:37)። የጌታን በዚያ መኖር ስለሚያውቅ (ዮሐ. 18:1-2)፤ ይሁዳ የሮም ወታደሮችና የመቅደስ ጠባቂዎች የሚገኙበትን ጭፍራ መርቶ ኢየሱስን ለማሳሰር ወደ አትክልት ስፍራው መጣ፤ ኢየሱስም በፈቃዱ እጁን ሰጠ።

ግን ለምን በአትክልት ስፍራ ይህ ሆነ? የሰው ልጅ ታሪክ የተጀመረው በአትክልት ስፍራ ሲሆን (ዘፍ. 2:7-25)፤ ሰብአዊ ኃጢአትም የተጀመረው እዚያው ነበር (ዘፍ. 3)። ለዳኑት ጠቅላላው ታሪክ የሚደመደመው ኃጢአት በሌለባት «በአትክልቶች ከተማ» ነው (ራእይ 21:1-22:7)። ይህም ሆኖ፤ ሰው በወደቀበትና እግዚአብሔር በሚገዛበት የአትክልት ስፍራ መካከል ኢየሱስ ከአብ እጅ ጽዋውን የተቀበለባት የጌቴሴማኒ የአትክልት ስፍራ ትገኛለች።

ዮሐንስ ኢየሱስ ወደ አትክልት ስፍራው ሲሄድ የቄድሮንን ወንዝ እንደተሻገረ ይገልጻል (ዮሐ. 18:1)። ምናልባትም ዮሐንስ ንጉሥ ዳዊት ከልጁ ከአቤሴሎም ሽሽቶ ኢየሩሳሌምን ስለ ለቀቀ የሄደበትን ሁኔታ እያስታወሰ ይሆናል (2ኛ ሳሙኤል 15 በተለይም ቁጥር 23ን ተመልከት)። ሁለቱም ኢየሱስና ዳዊት ከራሳቸው ሕዝብ ተቀባይነት ያጡና እጅግ የሚቀርቡአቸው ወዳጆቻቸው ብቻ የተከተሉአቸው ዙፋን-አልባ ነገሥታት ነበሩ። «ቄድሮን» ማለት «ጨለማ» ማለት

ሲሆን፡ «ጌቴሴማኒ» ማለት ደግሞ «የወይን ፍሬ መጭመቂያ» ማለት ነው። በመሠረቱ እነዚህ ስሞች ከጉዳዩ ጋር ተዛማጅነት ያላቸው ናቸው።

አስጎብኚዎች የአሁኗ ኢየሩሳሌም የጥንቷ ጌቴሴማኒ ነች እያሉ ጎብኚዎችን ወደ አራት የተለያዩ ስፍራዎች ሊወስዱአቸው ይችላሉ። ምናልባትም ከፍተኛ ተቀባይነት ያገኘውና ብዙዎችም የሚያውቁት ከምሥራቃዊ የኢየሩሳሌም ግንብ ውጭ ከሁሉም ሕዝቦች ቤተ ክርስቲያን አጠገብ ያለው ነው። በዚያ ስፍራ የሚገኙ የፍራፍሬ ዛፎች በጣም ያረጁ ቢሆኑም፡ ሮማውያን በ70 ዓ.ም. ይሁዳን ሲወሩ ዛፎችን ሁሉ ስላወደሙ፡ በክርስቶስ ዘመን የነበሩ ናቸው ለማለት አያስደፍርም።

የጌቴሴማኒ አትክልት ስፍራ መልከዓ-ምድራዊ አቀማመጥ፡ ኢየሱስ ከአብ እጅ «ጽዋን» በተቀበለ ጊዜ ካደረገው ነገር የምናገኘውን መንፈሳዊ መልእክት ያህል ጠቀሜታ ሊኖረው አይችልም። የመጀመሪያው አዳም በዔድን ገነት የአትክልት ስፍራ በማመፅ ኃጢአትንና ሞትን ወደ ዓለም አመጣ፤ ሁለተኛው አዳም ግን (1ኛ ቆሮ. 15:45) በጌቴሴማኒ የአትክልት ስፍራ ለእግዚአብሔር ፈቃድ በመገዛት ለሚያምኑ ሁሉ ሕይወትና ደኅንነትን አመጣ።

2. ውድ ጽዋ (22:40-46)

ኢየሱስ ስምንቱን ደቀ መዛሙርት ከአትክልቱ ስፍራ ትቶ ጴጥሮስን፡ ያዕቆብንና ዮሐንስን ይዞ ለብቸው ሊጸልይ ሄደ (ማር. 14:32-33)። ከእነዚህ ሦስት ሰዎች ጋር የተለየ ገጠመኝ ሲጋራ ይህ ሦስተኛ ጊዜው ነው። የመጀመሪያው ኢየሱስ የኢያኢሮስን ቤት ልጅ ከሙታን ባስነሣበት ወቅት ሲሆን (8:41-56)፡ ሁለተኛው የፊቱ መልክ በፊታቸው በተለወጠበት ጊዜ ነበር (9:28-36)። ከዚህ ሁኔታ ውስጥ መንፈሳዊ መልእክት ልናገኝ ይገባል።

የብሪትሽ የመጽሐፍ ቅዱስ ተንታኝ የሆኑት ዶክተር ጂ. ካምፕቤል ሞርጋን እነዚህ እያንዳንዳቸው ገጠመኞች ከሞት ጋር የሚገናኝ ቁም ነገር እንዳላቸው ገልጸዋል። በኢያኢሮስ ቤት ኢየሱስ በሞት ላይ ድል-ነሺ እንደሆነ አረጋግጦአል፤ መልኩ በተለወጠበት ተራራ በሞቱ አማካኝነት ከብሯል። (እርሱ፡ ሙሴና ኤልያስ ከኢየሩሳሌም ስለሚሆነው «መውጣቱ» እየተነጋገሩ ነበር [9:31]።) በዚህ በአትክልት ስፍራው ኢየሱስ ለሞት ተሰጥቶ ነበር። ከደቀ መዛሙርቱ ያዕቆብ የመጀመሪያው (ዮሐዋ. 12:1-2)፡ ዮሐንስ ደግሞ የመጨረሻው ሰማዕታት ስለሆኑና ጴጥሮስ ከፍተኛ ስደት ተቀብሎ ሲያበቃ

በመጨረሻም ስለተሰቀለ፤ እነዚህ ሦስቱ ትምህርቶች ለራሳቸው ሕይወት ተግባራዊ ነበሩ።

ኢየሱስ የእግዚአብሔር ልጅ ሲሆን፤ ከሞት እንደሚነሣም አሳምሮ ያውቅ ነበር፤ ይህም ሆኖ፤ ከፊቱ ያለውን በዓይነ-ሕሊናው እየተመለከተ ሲጠባበቅ ነፍሱ ተሠቃያች። በመጨዎቹ ሰዓታት ይዋረድና ይንገላታ፤ ብሎም በመስቀል ላይ ኃፍረትንና ሥቃይን ይቀበል ነበር። ከዚህም በላይ ለእኛ ኃጢአት ይደረግና ከአባቱ ይለይ ነበር። ጌታችን ይህንን የከበደ ገጠመኝ «ጽዋ መጠጣት» ሲል ገልጾታል። [ለዚህ ተምሳሌት ተመሳሳይ አጠቃቀም ኢሳይያስ 51:17፤ 22፤ መዝሙር (73)፡10 እና (75)፡8፤ ኤርምያስ 25:15-28ን ተመልከት።]

የወንጌላትን ዘገባ ከማመሳከር እንደምንረዳው፤ ኢየሱስ ሦስት ጊዜ ስለ ጽዋው ከጸለየ በኋላ ሦስት ጊዜ ወደ ደቀ መዛሙርቱ በመሄድ አንቀላፍተው አግኝተዋል። ከፊታቸው ስላለው ፈተናና አደጋ ምንኛ አናሳ ግንዛቤ እንደነበረ አላወቁም። ኢየሱስ የጎልጎታውን ጣር ሲጋፈጥ ላለ የጸሎት ድጋፋቸው ምን ያህል በጠቀመው ነበር። (ዕብ. 5:7-8 ተመልከት)።

ከወንጌላት ጸሐፊዎች «ወዙ በምድር ላይ እንደሚወርድ እንደ ደም ነጠብጣብ» እንደነበረ የገለጸው ሐኪሙ ሉቃስ ብቻ ነው። «እንደ» የሚለው የቃላት አጠቃቀሙ ምናልባትም ላቡ እንደ ደም ይወርድ እንደነበረ መሆኑን ያመለክታል። ከዚህ ውጭ አልፎ አልፎ በከፍተኛ ስሜታዊ ውጥረት ጊዜ ጥቃቅን የደም ቧንቧዎች ከላብ ዕጢዎች ጋር በመገናኘት ደምና ላብ የሚፈጥሩበት «ሂማቲድሮሲስ» (hematidrosis) የተባለ ክስተት አለ። የመጀመሪያው አዳም በአትክልት ስፍራ ውስጥ ኃጢአት ሠርቶ በፊቱ ወዝ እንዲኖር ተኮነነ (ዘፍ. 3:19)። ሁለተኛው አዳም ኢየሱስ በአትክልት ስፍራ አብን በመታዘዝ የአዳምን ኃጢአት ድል ነሣ (ሮሜ 5:12-21)።

እንዲሁም፤ የመልአኩን አገልግሎት የጠቀሰው ሉቃስ ብቻ ነው (ቁጥር 43)። እንዲያውም፤ በጌታ ሥራ ውስጥ ለመላእክት ከፍተኛ ሥፍራ የሚሰጡት ሁለቱ መጻሕፍት የሉቃስ ወንጌልና የሐዋርያት ሥራ ናቸው። መላእክት ለኃጢአታችን ሊሞቱ ባይችሉም፤ ከአብ እጅ ጽዋውን በቆራጥነት ሲቀበል አዳኛችንን ሊያበረታቱ ችለዋል። ዶክተር ጆርጅ ሞሪሰን፤ «ሕይወት ሁሉ የራሱ ጌቴሌማኒ ሲኖረው ያ ጌቴሌማኒም የራሱ መልአክ አለው» ሲሉ ገልጸዋል። ይህ የእግዚአብሔር ሕዝቦች ከከባድ ውሳኔዎች ጋር ግብግብ በሚፈጥሩበትና በሚጸልዩበት ጊዜ ምንኛ የሚያበረታታ ነገር ነው!

3. የግብዝነት መሳም (22:47-48)

አንድ ሰው መሳሳምን «ከልብ ስፋት የተነሣ የሚፈጠር የአፍ መኮማተር» ሲል ገልጾታል። ይህም ሆኖ፤ በማታለል የሚፈጸም መሳሳም ሊኖር ስለሚችል፤ ሁሉም መሳሳም ከፍቅር ልብ የመነጨ አይደለም። ይሁዳን በተመለከተ፤ የእርሱ መሳም ከሁሉም የባሰ ዓይነት ግብዝነትና ክህደት ነበር።

በዚያን ዘመን ተማሪዎች መምህሮቻቸውን በፍቅርና በአክብሮት መሳማቸው የተለመደ ነበር። ይሁዳ ኢየሱስ የትኛው እንደሆነ ለሚያስሩት ባለሥልጣናት በምልክትነት ለማሳየት ጌታን ሳመው (ማቴ. 26:48-49። ኢየሱስ ዕለት በዕለት በመቅደስ ውስጥ ቢያስተምርም፤ የመቅደስ ጠባቂዎች ሊለዩት አልቻሉም ነበር።

እንዲህ በርካታ የታጠቀ ሠራዊት መኖሩ ይሁዳ ስለ ጌታ በጣም አነስተኛ ግንዛቤ እንደነበረው ያሳያል። ኢየሱስ ሽሽቶ ለማምለጥ ወይም በአትክልቱ ስፍራ ለመደበቅ ይሞክራል ብሎ አስቦ ይሆን? ይሁዳ ኢየሱስና ደቀ መዛሙርቱ ላለመታሰር የሚታገሉ መስሎት ነበር፤ አለበለዚያማ ይህ ሁሉ ጋጋታ ባላስፈለገው። ምናልባትም ኢየሱስ ተአምር ይሠራል ብሎ ፈርቶ ይሆናል፤ ተአምር ቢሠራስ የታጠቁ ሰዎች የሁሉን-ቻዩን አምላክ ኃይል እንዴት ይቋቋሙ ነበር?

ይሁዳ አታላይ ነበር፤ ወደ ልቡ እንዳገባው ሰይጣን ውሸተኛ ነበር (ዮሐ. 13:27 እና 8:44)። የነካውን ነገር ሁሉ አርከሶአል፤ ይህም «ምስጋና» የሚል ፍች ያለውን የራሱን ስም፤ የደቀ መዛሙርቱን ቡድን (6:13-16)፤ ለክርስቶስ የተሰጡትን ስጦታዎች (ዮሐ. 12:1-8)፤ እንዲሁም መሳሙን ያጠቃልላል። እንዲሁም፤ የጸሎት ጊዜያቸውን እዚያ በመገኘትና በማስወረር ያረከሰ ሲሆን፤ አዳኙን በመሳም አሳልፎ ሰጥቷል። «ወዳጅ ቢመታህም እንኳ ለመልካም ነው፤ ጠላት ግን አቅፎ ቢስምህም አትመነው» (ምሳ. 27:6- መጽሐፍ ቅዱስ በአማርኛ 1980 ዓ.ም. እትም)።

4. የማይጠቅም ሰይፍ (22:49-53)

ደቀ መዛሙርቱ ጌታ ስለ ሰይፍ የተናገረውን በተሳሳተ መንገድ አስታውሰው (ቁጥር 35-38)፤ በሁለቱ ሰይፎቻቸው የሚጠቀሙበት ጊዜ ይኸው መሆን አለመሆኑን ጠየቁት። ስለዚህም የጌታን ምላሽ ሳይጠብቅ እጥረስ ሰይፉን መዝዞ የሊቀ ካህኑ ባሪያ የነበረውን የማልኮስን ጆሮ ቆረጠ (ዮሐ. 18:10፤ 26-27)።

እጥረስ ለምን ይህን አደረገ? አንዱ ምክንያት በሰገነቱ ላይ ሳሉ (22:33) እና ወደ አትክልት ስፍራው ሲሄዱ (የማቴ. 26:30-35)

የተናገራቸውን የትምክሕት ቃላት በተግባር ለማጠናከር መፈለጉ ነበር። ጴጥሮስ መጻለይ ሲገባው እያንቀላፋ ነበር፤ ማዳመጥ ሲገባው እየተናገረና መፍራት ሲገባውም እየተመካ ነበር። አሁን ደግሞ እጁን ሊለጥ ሲገባው ይዋጋል!

ጴጥሮስ በሰይፍ ማልኮስን ሲጎዳው የተወሰኑ አደገኛ ስሕተቶችን ፈጽሞ አልፎ። በመጀመሪያ ደረጃ፤ ጴጥሮስ ክፉውን ጠላት በተሳሳተ መሣሪያ እየተዋጋ ነበር። ጠላቶቻችን ሥጋና ደም ስላልሆኑ፤ በተራ መሣሪያዎች ሊሸነፉ አይችሉም (ኤፌ. 6:10-18፤ 2ኛ ቆሮ. 10:3-6)። ጌታ በምድረ በዳ ሲፈተን ሰይጣንን ያሸነፈው በእግዚአብሔር ቃል ሲሆን (ማቴ. 4:1-11)፤ እኛም ልንጠቀም የሚገባን መሣሪያ ይኸው ነው (ዕብ. 4:12፤ ኤፌ. 6:17)።

በተጨማሪም፤ ጴጥሮስ የተሳሳተ ዝንባሌ በማሳየት ተገቢ ባልሆነ ኃይል ተማምኖአል። ኢየሱስ እጁን እየሰጠ ሳለ፤ ጴጥሮስ ጦርነት ለማወጅ ይጣደፍ ነበር! እንዲሁም፤ «በሥጋ ክንድ» ይደገፍ ነበር። በዚህ ጊዜ የተጠቀመበት ጠቅላላው አኳኋን ከቶውንም የክርስቶስን ምሳሌነት የሚያንጸባርቅ ባለመሆኑ (ዮሐ. 18:36)፤ ዛሬ እንደ መልካም ማስጠንቀቂያ ሆኖ ቆሞልናል። ምንም እንኳ ከደኅንነት የራቀው ዓለም የዚህ ዓይነት ተግባር ሊያከናውን ቢችልም፤ ይህ ለእግዚአብሔር ባሪያዎች የሚመች መንገድ አይደለም (2ኛ ጢሞ. 2:24፤ ማቴ. 12:19)።

ሌሎች በክፋት ተግባራቸውን ሲያከናውኑ ኢየሱስ በጾጋ መመለሱ ልክ እንደ ባሕርይው ነው [መዝ. (103):10] ። ኢየሱስ የጣልቃ-ገብነት ኃጢአቱን በተግሣጽ በማለፍና ያበላሸውን ነገር በማበጀት ለጴጥሮስ ጾጋውን አሳይቷል። እንዲሁም፤ ጆሮውን በመፈወስ ለዝቅተኛው ባሪያ ለማልኮስ ጾጋውን ያሳየ ሲሆን፤ በፈቃዱ ለሁካታው ራሱን በመስጠትና ወደ ጎልጎታ በመሄድ ለዓለሙ ሁሉ ጾጋውን አሳይቷል። ምክንያቱም የመጣው ለማዳን እንጂ ለመፍረድ አልነበረም (19:10፤ ዮሐ. 3:17)።

ጌታችን በመስቀሉ ፊት የፈጸመው የመጨረሻው ተአምር የብዙዎችን ትኩረት የሚስብ ክንውን አልነበረም። በዚያን ምሽት በስፍራው ከነበሩት ጴጥሮስና ኢየሱስ ያደረጉትን ብዙ ሰዎች ያወቁም አይመስል ይሆናል። ኢየሱስ አንድ ጭፍራ (6,000 ወታደሮች) ለእያንዳንዳቸው ደቀ መዛሙርት ለራሱ አንድ ፤ በአጠቃላይም አሥራ ሁለት ጭፍራ መላእክት መጠየቅ አላቃተውም ነበር (ማቴ. 26:53)፤ ይህንን ግን አላደረገም። እንዲህ ዓይነት አስደናቂ ተአምር ከመሥራት ይልቅ፤ ማንም ያልተሟገተለትን ባሪያ ጆሮ በፍቅር ከፈወሰ በኋላ እጆቹን ለሚያስፋት አሳልፎ ሰጠ።

እያንዳንዳችን በሕይወታችን እንደ ይሁዳ እያስመሰልን፤ አልያም እንደ ጴጥሮስ እየተዋጋን፤ ወይም ደግሞ እንደ ኢየሱስ ለእግዚአብሔር ፍጹም ፈቃድ እየተገዛን ለመኖር በአንደኛው ልንወስን ይገባል። ተግባራችንን መሳም፤ ሰይፍ ማንሣት ወይስ ጽዋ መጠጣት?

5. ኩኩሉ (22:54-62)

ጌታችን ከመሰቀሉ በፊት ስድስት የተለያዩ «ምርመራዎች» ተደርገውበታል፤ እነዚህም ሦስት በአይሁዶች ፊት ቀሪዎቹ ሦስቱ ደግሞ በሮማውያን ባለ ሥልጣናት ፊት ነበር። በመጀመሪያ፤ በሕዝቡ መካከል ከፍተኛ ተሰሚነት ወደ ነበረውና ማዕረጉን እንደያዘ ወደ ቆየው የቀድሞው ሊቀ-ካህን ሐና ዘንድ ተወሰደ (ዮሐ. 18:12-13)። ሐና የወቅቱ ሊቀ-ካህን ወደ ነበረው ወደ አማቹ ቀያፋ ዘንድ ላከው (ማቴ. 26:57)። በመጨረሻም፤ ጎሕ ሲቀድ በአይሁድ ሽንጎ ፊት ተመርምሮ ጥፋተኛ ነው ተባለ (ቁጥር 66-71)።

አይሁዶች ከፍተኛ ቅጣት የማስፈጸም መብት ስላልነበራቸው (ዮሐ. 18:31-32)፤ ኢየሱስን ይሰቀል ዘንድ ወደ ሮማውያን ባለሥልጣናት መውሰድ ነበረባቸው። በመጀመሪያ ወደ ጲላጦስ ወሰዱት (23:1-4)፤ እርሱም ውሳኔ መስጠት ባለመፈለጉ ወደ ሄሮድስ ዘንድ ሰደደው (23:6-12)፤ ሄሮድስም መልሶ ለጲላጦስ ላከው (23:13-25)። ጲላጦስ ውሳኔ ከመስጠት ሊያመልጥ እንደማይችል ሲረዳ፤ ለአይሁዶች ሽንጎ ጥያቄውን በማሟላት ኢየሱስ በሮማውያን መስቀል ላይ እንዲሞት ፈረደ።

በቀያፋ ፊት በተደረገው የአይሁዶች ሁለተኛው ምርመራ ወቅት ነበር ጴጥሮስ በፍርድ ቤቱ ግቢ ውስጥ ጌታውን ሦስት ጊዜያት የካደው። እንዴት ሊሆን ቻለ? በመጀመሪያ ደረጃ፤ ጴጥሮስ የጌታን ማስጠንቀቂያዎች እምብዛም ትኩረት አላደረገባቸውም (ቁጥር 31-34፤ ማቴ. 26:33-35)፤ እንዲሁም ኢየሱስ በአትክልት ስፍራው እንደተናገረው «ተግቶ አልጸለየም» ነበር (ማር. 14:37-38)። ከፍተኛ ድፍረትና ቅንዓት ቢኖረውም፤ ሐዋርያው ጴጥሮስ ለሰይጣን ጥቃቶች ምንም ዓይነት ዝግጅት አላደረገም።

ኢየሱስ ከአካትልት ስፍራው ሲወሰድ፤ ጴጥሮስ «በሩቁ ተከተለው» (ቁጥር 54)። ይህ ለሽንፈቱ የሚቀጥለው ደረጃ ነበር። በዚህ ምንባብ በሩቅ መከተሉን በመንቀፍ ከተሰነዘሩት አሳቦች ባሻገር፤ ጴጥሮስ በዚህ ጊዜ ጭራሽ ጌታን እንዲከተል አልተፈለገም ነበር። «በጎች» ሊበተኑና በኋላ በገሊላ ከኢየሱስ ጋር ሊገናኙ ይገባ ነበር (ማቴ. 26:31)። እንዲያውም፤ ኢየሱስ በታሰረ ጊዜ ለወታደሮቹ፤

«እነዚህ ይሂዱ ተውአቸው» ሲል እንዳይከተሉት ግልጽ አድርጎ ተናግሯል (ዮሐ. 18:8-9)።

እጥሮስና ዮሐንስ ውካታውን በመከተል ወደ ቀያፋ ግቢ ገቡ (ዮሐ. 18:15-16)። (ኢየሱስን እያላበው ቢቆይም) ጊዜው ብርዳማ ሌሊት በመሆኑ፤ እጥሮስ በመጀመሪያ ከእሳቱ አጠገብ «ቆመ» (ዮሐ. 18:18)፤ ከዚያም ከባሪያዎቹና ከባለ ሥልጣናቱ ጋር «ተቀምጦ» ይሞቅ ጀመር (ቁጥር 55)። እጥሮስ በጠላት ግዛት ውስጥ በመቀመጡ (መዝ. 1:1)፤ በቀላሉ ዒላማ ሆነ። ለራሱ ምቹት ብቻ በሚያስብበት ወቅት፤ ወታደሮቹ ጌታውን ያንገላቱት ነበር (ቁጥር 63-65)።

መጀመሪያ እጥሮስን የተፈታተነችው ከሊቀ-ካህኑ ገረዶች አንዱ ነበረች። ከኢየሱስና ከደቀ መዛሙርቱ ጋር እንደነበረ በመግለጽ ከሰሰችው። እጥሮስም፤ «ሴትዮ፤ እኔ የእርሱ ደቀ መዝሙር አይደለሁም! እርሱንም ሆነ ስለምን እንደምትናገረ አላውቅም!» ሲል መለሰላት። ከእሳቱ ተነሥቶ ወደ በሩ ሲሄድ (ማቴ. 26:71) ዶሮው ለመጀመሪያ ጊዜ ጮኸ (ማር. 14:68)። ይህ በራሱ ከዚያ እንዲወጣ ሊያስጠነቅቀው ይገባ ነበር፤ ዳሩ ግን እዚያው ተወስኖ ቀረ።

እጥሮስ አሁንም ከእይታ አላመለጠም ነበርና፤ ሌላዬቱ ገረድ በዚያ ቆመው ለነበሩት፤ «ይህ ሰውዬ ከናዝሬቱ ኢየሱስ ጋር ነበር! እናም ከእነርሱ ወገን ነው!» አለች። እጥሮስ ለሁለተኛ ጊዜ ዋሽና «አይደለሁም! ሰውየውንም አላውቀውም!» ሲል ካደ!

በዚያ የቆሙት ሰዎች አላመኑትም ነበር፤ በተለይም ከማልኮስ ዘመዶች አንዱ መጥቶ፤ «ከእርሱ ጋር በአትክልቱ ስፍራ አላየሁህምን» ሲል በጠየቀው ጊዜ በሚገባ ለዩት። በመሆኑም ሌሎችም ተባብረው፤ «የአነጋገር ዘይቤህ ይመስክርብሃልና በትክክል አንተም ከእነርሱ ወገን ነህ። ልክ እንደ ገሊላ ሰው ትናገራለህ» አሉት። (የገሊላ ሰዎች ለየት ያለ የአነጋገር ዘይቤ ነበራቸው።) በዚህ ጊዜ እጥሮስ፤ «ሰውየውንም ሆነ የምትሉትን ነገር አላውቅም!» ሲል ማለ። በዚህ ጊዜ ዶሮው ለሁለተኛ ጊዜ ጮኸ፤ የጌታም ትንቢት ተፈጸመ (ማር. 14:30)።

በዚያች ነጥብ ላይ ኢየሱስ ወደ ቀጣዩ ምርመራ እየተወሰደ ሳለ ዘወር ብሎ እጥሮስን ተመለከተው፤ አመለካከቱም የእጥሮስን ልብ ሰበረው። በዚያ የቆሙት ኢየሱስን ሲመለከቱት ሳሉ፤ እጥሮስ ከዚያ ወጥቶ ሄደና አምርሮ አለቀለ። ጌታችን እጥሮስን ዘወር ብሎ የተመለከተው ወደ ንስሐ እንደሚመጣ በማመን ነበር።

በአንዲት ከተማ ሌሎቹ ዝም ብለው የአንድ ዶሮ ብቻ መጮኸ ራሱ ተአምር ነበር። ይሁንና፤ የዶሮው መጮኸ የጌታችንን ቃላት

የፈጸመ ከተአምራትም የበለጠ ነገር ነበር፤ ይህ ጴጥሮስ ወደ ኅብረቱ እንዲመለስ የረዳው ልዩ መልእክትም ጭምር ነው። የዶሮው መጮኽ ሐዋርያው ጴጥሮስን ያበረታታው በምን መልኩ ነው?

በመጀመሪያ፡ ምንም እንኳን ኢየሱስ እስረኛና በያዙት ባለ ሥልጣናት ፊት ምስኪን ቢመስልም አሁንም ነገሮችን በመቆጣጠር ላይ እንደነበረ ለጴጥሮስ ማረጋገጫ ነበር። ጴጥሮስ በዓሣ፣ በነፋሳትና በማዕበሎች፣ ብሎም በሞትና በሕመም ላይ የጌታውን ሥልጣን እንደተመለከተ ሊያስታውስ ይችል ነበር። ሰዓቱ ለጴጥሮስ ምንም ያህል ጨለማ ቢመስልም፣ ኢየሱስ አሁንም ባለሥልጣን ነበር።

ሁለተኛ፡ የዶሮው ጩኸት ጴጥሮስ ይቅርታ ሊያገኝ እንደሚችል አረጋግጦለታል። ጴጥሮስ ለእግዚአብሔር ቃል በቂ ትኩረት እየሰጠ አልነበረም። ከቃሉ ጋር ሲከራከር፣ ቃሉን ሲተላለፍና ቀድሞት ሲሮጥ ነበር፤ አሁን ግን «የጌታ ቃል ትዝ አለው» (ቁጥር 61)፤ ይህም ተስፋ ሰጠው። ለምን? ምክንያቱም ከማስጠንቀቂያው ቃል ውስጥ የመመለስም ተስፋ ነበር። ጴጥሮስ ተመልሶ ወንድሞቹን እንደሚያጸና የሚናገር የተስፋ ቃል ነበር (ቁጥር 32)።

በመጨረሻም፡ የዶሮው ጩኸት ተአምር አዲስ ቀን እየመጣ እንደሆነ ለጴጥሮስ ነግሮታል፤ ይህም በየዕለቱ የሌሊቱ የዶሮ ጩኸት የሚያስታውሰን ክስተት ነው። ይህ ለይሁዳና ለጌታችን ጠላቶች አዲስ ቀን ባይሆንም፣ በመራራ ልቅሶ ንስሐ ለገባው ጴጥሮስ ግን አዲስ ቀን ሆኖለታል። «የእግዚአብሔር መሥዋዕት የተሰበረ መንፈስ ነው፣ የተሰበረውንና የተዋረደውን ልብ እግዚአብሔር አይንቅም» [መዝ. (51)፡17]። በትንሣኤው ጠዋት መልእክት ጴጥሮስን ለማበረታታት ልዩ መልእክት ላከለት (ማር. 16፡7)፤ ጌታም ራሱ በዚያን ዕለት ለጴጥሮስ በመገለጽ ወደ ኅብረቱ መልሶታል (ሉቃስ 24፡34)።

እያንዳንዳችን ከጌታ መንገድ በመላት (በአንድም ሆነ በሌላ መልኩ) «የዶሮ ጩኸት» የምንሰማበት ጊዜ ይኖራል። ሰይጣን እንዳበቃልንና የወደፊት ተስፋችን እንደተሟጠጠ ሊነግረን ይችላል፤ ይህ ግን ለእኛ እግዚአብሔር የሚያስተላልፍልን መልእክት አይደለም። ለጴጥሮስ ይህ የፍጻሜ ዕጣ አልሆነም! የእርሱ መመለስ ያን ያህል አስተማማኝ ስለነበር፣ ለአይሁዶች፣ «እናንተ ግን ቅዱሱን ጻድቁንም ካዳችሁ» የሚል ቃል ሊናገር ችሎአል (ዮሐዋ. 3፡14)። ጴጥሮስ 1ኛ ዮሐንስ 1፡9ን ለማንበብ ባይታደልም፣ በልቡ ግን የመልእክቱን ፍሬ ነገር ተግባራዊ አድርጓል።

6. የከበረው ዙፋን (22:63-71)

ኢየሱስ ጥፋተኛ ተብሎ በባለሥልጣናት ባይኮነንም፤ ወታደሮቹ እንዲሳለቁበትና እንዲያጉላሉት ተፈቀደላቸው። በዚህ ስፍራ ነቢይ ነኝ በማለቱ ሲሳለቁበት፤ በኋላ ደግሞ ንጉሥ ነኝ በማለቱ ይሳለቁበት ነበር (ዮሐ. 19:1-3)። ይሁንና፤ መሳለቃቸው የኃጢአት ተግባር እንደመሆኑ የክርስቶስን ቃል ፈጽሞታል (ማቴ. 20:19)። ይህም ኃጢአተኞች በእኛና በእምነታችን ላይ ሲሳለቁ ምን ማድረግ እንዳለብን የሚያሳይ ምሳሌ ነው (1ኛ ጴጥ. 2:18-25)።

የአይሁድ ሸንጎ በከፍተኛ ጉዳዮች ላይ በምሽት ድምፅ እንደማይሰጥ ይታመናል፤ በዚህ ምክንያት የካህናት አለቆች፤ ጳጳሮችና ሽማግሌዎች ጎሕ እንደ ቀደደ ደግመው ስብሰባ ለማካሄድ ተገደዱ። በጌታችን ዘመን ይህ አገዛዝ በኃይል ስለ መደረጉ እርግጠኞች ባንሆንንም፤ የሸንጎው አባላት በማለዳው የተሰበሰቡበትን ምክንያት ያስረዳል።

ይህ የሃይማኖት ምርመራ ፍጻሜ ሲሆን፤ ዋነኛው ጉዳይ፡ «የናዝሬቱ ኢየሱስ የእግዚአብሔር መሢሕ ነው ወይ?» የሚል ነበር። የምርመራቸው ውጤት እንዳስረዳው መሢሕ ነኝ ሲል መናገሩ ሐሰት በመሆኑ በእግዚአብሔር ላይ የስድብ ወንጀል እንደፈጸመ የሚያስቆጥረው ነው። እግዚአብሔርን መሳደብ በሞት የሚያስቀጣ ወንጀል ነበር (ዘሌ. 24:10-16)።

ኢየሱስ የከሳሾቹን ልብ፤ አለማመንና ምሁራዊ አለመታመን ያውቅ ነበር (20:1-8)። ስለሆነም፤ ሰበካ ማቅረቡ ወይም መሟገቱ እርባና-ቢስ ነበር። አስቀድሞ የሰጣቸውን መረጃ ስላልተቀበሉ (ዮሐ. 12:37-43)፤ ተጨማሪ እውነት መግለጹ ኩነጅያቸውንና ፍርዳቸውን ከማብዛት የተሻለ ሚና አይኖረውም ነበር (ዮሐ. 9:39-41)።

ጌታችን ራሱን «የሰው ልጅ» ሲል ጠርቷል፤ ይህም በዳንኤል 7:13-14 የተጠቀሰ መሢሐዊ ስም ነው። በተጨማሪም፤ «በእግዚአብሔር ኃይል ቀኝ» የመቀመጥ መብት እንዳለው የተናገረ ሲሆን (ቁጥር 69)፤ ይህም ከመዝሙር (110)፤1 የተጠቀሰ ሌላው መሢሐዊ ምንባብ ነው። በዚያ ሳምንት ውስጥ ቀደም ብሎ ከሃይማኖት መሪዎች ጋር ሲከራከር የጠቀሰውም ይህንኑ ምንባብ ነበር (20:41-44)። ኢየሱስ ከመስቀሉ ሥቃይ ባሻገር የዙፋኑን ክብር ተመልክቷል (ዕብ. 12:2፤ ፊልጵ. 2:1-11)።

የጌታችን በአብ ቀኝ መቀመጡ በአዲስ ኪዳን ውስጥ ተደጋግሞ የተጠቀሰ እውነት ነው (ዕብ. 1:3፤ 8:1፤ 10:12፤ 12:2፤ 1ኛ ጴጥ. 3:22፤

የሐዋ. 2:23፤ 5:31፤ 7:55-56፤ ሮሜ 8:34፤ ኤፌ. 1:20፤ ቆላ. 3:1)።
ይህም የክብር፣ የሥልጣንና የኃይል ስፍራ በመሆኑ፣ ይህ ሁሉ
እንዳለው በመናገሩ ኢየሱስ አምላክነቱን እየገለጸ ነበር።

በቁጥር 70 ላይ የሚገኘውን ቀጥተኛ ጥያቄና የጌታችንን ቀጥተኛ
መልስ የዘገበው ሉቃስ ብቻ ነው፤ መልሱም በቀጥታ ሲወሰድ፡ «እኔ
ንጉሥ እንደሆንሁ እናንተው ትናገራላችሁ» የሚል ነው። በኋላም ወደ
ኢላጦስ ፊት ሲያቀርቡት ይህንኑ ምስክርነት ተጠቅመውበታል (ዮሐ.
19:7)። አንዳንድ ለዘብተኛ የሥነ-መለኮት ምሁራን ኢየሱስ አምላክ
ነኝ ብሎ እንደማያውቅ ይናገራሉ፤ ዳሩ ግን በዚህ የአደባባይ ችሎት
ፊት የተናገረውን ጉዳይ እንዴት ሊፈቱት እንደሚችሉ በማሰብ
እንደነቃለን! የአይሁድ ሃይማኖት መሪዎች ስለምን እንደሚናገር
ገብቶአቸው ነበር፤ ለዚህም ነው እግዚአብሔርን እንደሰደበ በመቁጠር
የኮነኑት።

ሃይማኖታዊው ችሎት በዚህ አበቃ። ቀጣዩ እርምጃ ሕዝባዊ
ምርመራ በማድረግ፣ ለሮም ባለሥልጣናት የናዝሬቱ ኢየሱስ ሞት
የሚገባው ወንጀለኛ እንደሆነ ማሳመን ነበር። የእግዚአብሔር ልጅ
መሰቀል ሲኖርበት ይህንኑም ሊያስፈጽሙ የሚችሉት ሮማውያን ብቻ
ነበሩ።

ዊሊያም እስታከር «የኢየሱስ ክርስቶስ ምርመራና ሞት» በሚለው
መጽሐፋቸው የአይሁድ ባለ ሥልጣናትን በማስመልከት፡ «ከሚገባቸው
ብርሃን አኳያ ተግባራቸውን እንደ ፈጸሙ ሊነገር ይችል ይሆናል፤ ዳሩ
ግን በእነርሱ ዘንድ የነበረው ብርሃን ጨለማ ነበር» ብለዋል።

ታዋቂው የመጽሐፍ ቅዱስ ተንታኝ ማቲው ሄንሪ «እንደማያዩ
ሰዎች የከፋ የዓይነ-ሰውርነት በሽታ ያለበት የለም» ሲሉ ጽፈዋል።

«የብርሃን ልጆች እንድትሆኑ ብርሃን ሳለላችሁ በብርሃኑ እመኑ»
(ዮሐ. 12:36)።

ተኮንኖ ተሰቀለ

ሉቃስ 23

የኢየሱስ ክርስቶስ መከራና ሞት የሰውን ክፉ ልብና የእግዚአብሔርን መልካም የቸርነት ልብ አሳይቷል። ሰዎች ከምንም የክፉ ተግባራቸውን በሚፈጽሙበት ጊዜ፤ እግዚአብሔር ከሁሉም የተሻለ ስጦታውን እያቀረበላቸው ነበር። «ግን ኃጢአት በበዛበት... ጸጋ ከመጠን ይልቅ በለጠ» (ሮሜ 5:20-21)። ኢየሱስ የተሰቀለው ክፉ ሰዎች ሊያጠፉት ስለወሰኑ አልነበረም። ስቅለቱ በእግዚአብሔር በተወሰነ አሳብና እውቀቱ ነበር (ዮሐዋ. 2:23)። ከዘላለም በፊት ከዓለምም ፍጥረት ጀምሮ የተወሰነ ነበር (1ኛ ጴጥ. 1: 20፤ ራእይ 13:8)።

ይህንን ምዕራፍ በምታጠናበት ጊዜ፤ ጌታችን በእነዚያ ወሳኝ ሰዓታት የተጋፈጣቸውን ስድስት ፈተናዎች ልብ በል።

1. ኢየሱስና ጲላጦስ (23:1-25)

እንጤናዊው ጲላጦስ ከ26 እስከ 36 ዓ.ም. የይሁዳ አስተዳዳሪ ሆኖ ሠርቶ ነበር፤ በ36 ዓ.ም. ወደ ሮም ተጠርቶ ከሄደ በኋላ የት እንደደረሰ የሮማውያን ታሪክ አይጠቅስም። የአይሁዶችን ማንነት ያልተረዳ ሰው በመሆኑ፤ አምርረው ይጠሉት ነበር። አንድ ጊዜ በአይሁድ ቤተ መቅደስ ላይ አረማዊ የሮም ሰንደቅ ዓላማ በመስቀሉ ቁጣቸውን ቀስቅሷል፤ እንዲሁም የአይሁድ ተቀዋሚዎችን ጸጥ ለማሰኘት የታጠቁ ሰላዮችን ወደ ቤተ መቅደስ ከመላክ አልባዘነም ነበር (13:1-3)።

ይህ ሰው የኢየሱስን ምርመራ ሲያከናውን፤ ለመወሰን እንደተቸገረ በግልጽ ታይቷል። የዮሐንስ ወንጌል ጲላጦስ ሰባት ጊዜ አቤቱታ አቅራቢዎቹን አይሁዳውያን ለማነጋገር እንደወጣና ተመልሶም ኢየሱስን ለመመርመር እንደገባ ዘግቧል (ዮሐ. 18:29፤ 33፤ 38፤ 19:1፤ 4፤ 9፤ 13)። ትንሽ ቀዳዳ አግኝቼ ባተረፍሁት ብሎ ቢጠባበቅም ፈጽሞ አልተሳካለትም። ጲላጦስ ኢየሱስ ክርስቶስን መርምሮ ሦስት ጊዜ ጥፋተኛ እንዳልሆነ ካስታወቀ በኋላ እንዲሰቀል ያደረገ ሰው በመሆኑ በታሪክ ጥቁር ብዕር ተጽፎአል።

ጲላጦስ የኢየሱስን አሳብ ሲደግፍ (ቁጥር 1-5)።

የሮም ባለሥልጣናት ብዙውን ጊዜ በጠዋቱ ኃላፊነታቸውን መወጣት ይጀምሩ ነበር፤ ጲላጦስ ግን በዚያች ጠዋት ለከፍተኛ የሞት

ፍርድ ጉዳይ እልባት መስጠት እንዳለበትና ይህም በፋሲካ በዓል እንደሆነ ሲገነዘብ ሳይገረም አልቀረም። የአይሁድ መሪዎች ሃይማኖታዊ ሕጎቻቸው በሮም ባለሥልጣናት ዘንድ ከምንም እንደማይቆጠሩ ስለሚያውቁ፤ በኢየሱስ ላይ ፖለቲካዊ ክሶች አቀረቡ። እነዚህም ሕዝቡን እንዳጣመሙ፤ ለቄሣር ግብር እንዳይሰጥ እንደተቃወመና ንጉሥ ነኝ እንዳለ የሚያስረዱ ነበሩ።

ከሁሉም ይልቅ የንግሥናው ጉዳይ አሳሳቢ በመሆኑ ጲላጦስ ኢየሱስን ለብቻው አነጋግሮ ሲያበቃ፤ ወንጀለኛ እንዳልሆነ ገለጸ። ጲላጦስ በምርመራው ወቅት የኢየሱስን ሦስት ጊዜ ከወንጀል ነፃ መሆን አረጋግጦአል (ቁጥር 4፤ 14፤ 22)። ሐኪሙ ሉቃስ ከጲላጦስ ሌላ ሦስት ኢየሱስ ነፃ መሆኑን የተናገሩ ምስክሮችን በዋቢነት ጠቅሶአል፤ እነዚህም፤ ሄሮድስ (ቁጥር 15)፤ ከወንበዴዎች አንዱ (ቁጥር 40-43) እና ሮማዊው የመቶ አለቃ (ቁጥር 47) ናቸው።

ጲላጦስ አሳቡን ሲቀይር (ቁጥር 6-12)።

አይሁዶች ፍርዱን በማጣጣል፤ በኢየሱስ ላይ ተጨማሪ ክስ ያቀርቡ ጀመር። ስለ ገሊላ ሲናገሩ በሰማ ጊዜ፤ ጲላጦስ ብልጣብልጥ የፖለቲካ ሰው እንደመሆኑ ኢየሱስን ከእጁ የሚያወጣበትን መንገድ ተመለከተ። ስለሆነም፤ የገሊላ አስተዳዳሪ ወደ ነበረው ወደ ሄሮድስ አንቲጳስ ሰደደው፤ እርሱም መጥምቁ ዮሐንስን የገደለው ሲሆን፤ ኢየሱስን ለማየት ይጓጓ ነበር (9፡7-9)። ምናልባትም ብልሁ ንጉሥ አይሁዶችን ለማስደሰት አንድ መንገድ ሊያገኝ ይችል ይሆናል።

ወታደሮች ኢየሱስን ይዘው ሲገቡ ሄሮድስ ሳይደነግጥና ሳይጨነቅ አልቀረም። ዳሩ ግን ይበልጥ በጠየቀው ቁጥር ድፍረት እያገኘ መጣ። ንጉሡ «ምናልባትም ኢየሱስ ተአምር ሠርቶ በማሳየት ያዝናናኛል» ሲል አስቦ ይሆናል። ምንም እንኳን ንጉሡ ደጋግሞ ቢጠይቀውና አይሁዶችም ከሳቸውን አጠናክረው የቀጠሉ ቢሆንም፤ ኢየሱስ ምንም ምላሽ አልሰጣቸውም። ሄሮድስ የእግዚአብሔርን ድምፅ ዝም አሰኝቶ ነበር። ስለሆነም፤ በኢየሱስ ላይ የሚፈርደው ሄሮድስ ሳይሆን፤ በተገላቢጦሽ በሄሮድስ ላይ የሚፈርደው ኢየሱስ ነበር።

በመጨረሻም፤ ንጉሡ በኢየሱስ ላይ እስኪሳለቅ ድረስ በመድፈሩ ሳቢያ ወታደሮቹ ለኢየሱስ የጌጥ ልብስ እንዲያለብሱ ፈቀደ፤ ይህም የሮም የሹመት ዕጩዎች የሚለብሱት ዓይነት ልብስ ነበር። ሄሮድስ ስለ ኢየሱስ ንጽሕና ይፋዊ ምስክርነት ባይሰጥም (ቁጥር 15) ለሞት የሚያበቃ ወንጀል እንዳልፈጸመ ግልጽ ነበር (ቁጥር 15)።

ኢየሱስ ወደ ሄሮድስ በመላኩ በዚህ ተግባር የተከናወነ ነገር ቢኖር የተበላሸው ጓደኝነት መጠገኑ ነበር። ኢየሱስን እንዲያይ በማድረጉና የእርሱን ምክር በመፈለጉ ሄሮድስ ዲላሞስን አመሰገነው። ሄሮድስ በኢየሱስ ላይ ሳይፈርድ ወደ ዲላሞስ መመለሱ፣ «ዲላሞስ ሆይ፤ እኛ በገሊላ ስለማንኖር አንተ ጉዳዩን የመፈጸም ሥልጣን አለህ፤ እኔም ጣልቃ አልገባም። ኢየሱስ የአንተ እስረኛ እንጂ የእኔ አይደለም። አንተ ትክክለኛውን ነገር እንደምታደርግ አውቃለሁ» ተብሎ ሊተረጎም ይችላል። በመጨረሻም፣ ሁለቱ ሰዎች በጋራ ችግር (ወይም ጉዳይ) ላይ መገናኘታቸው ልዩነቶቻቸውን አስወግደው ዳግም በወዳጅነት እንዲኖሩ አደረጋቸው።

ዲላሞስ ሲደራደር (ቁጥር 13-23)።

የአይሁድ መሪዎችን ሰብስቦ፣ በኢየሱስ ላይ ያቀረቡአቸው ክስች በጥፋተኝነት ሊያስቀጡት እንደማይችሉ ለሁለተኛ ጊዜ ገለጸላቸው። ሄሮድስ የዲላሞስን ውሳኔ መደገፉ አይሁዶችን እስከዚህም አያስደንቃቸውም ነበር፤ ምክንያቱም ለሄሮድስ የነበራቸው ንቀት ለሮማውያን ከነበራቸው የተለየ ስላልነበረ ነው።

ለአገረ ገዥው በፋሲካ ቀን አንድ እስረኛ መፍታት ደንብ በመሆኑ፣ ዲላሞስ ኢየሱስን ቀጥቶ ለመፍታት ፈለገ። ዲላሞስ በርባን የተባለ ሌላ እስረኛ ቢኖረውም፣ አይሁዶች ይህ እንዲፈታ አይፈልጉም የሚል ግምት ነበረው። በርባን ቀማኛ (ዮሐ. 18:40)፣ ነፍሰ-ገዳይና ሁከት ፈጣሪ ነበር (ቁጥር 19)። ምናልባትም በዚያን ጊዜ ሮምን ለመገልበጥ የሚታገሉ የቀናተኞች መሪ ሳይሆን አይቀርም።

በዲላሞስ ፊት ተሰብስበው «ስቀለው!» እያሉ ይጮኹ የነበሩት ለጉዳዩ ትኩረት የሰጡት ብቻ እንጂ፣ ጠቅላላው የከተማ ሕዝብ እንዳልሆነ ልብ ልንል ይገባል። ኢየሱስ ይስቀል እያሉ በዲላሞስ ላይ ይጮኹ የነበሩት በቀዳሚነት የሃይማኖት መሪዎች በተለይም ደግሞ የካህናት አለቆች (ቁጥር 23) ነበሩ። ከፋሲካው በፊት በነበረው እሑድ ዕለት «ሆሳዕና» ሲሉ የነበሩት ሰዎች በስቅለተ-ዓርብ «ስቀለው!» ብለው ሊጮኹ አይችሉም።

ዲላሞስ ኢየሱስን አሳልፎ ሲሰጥ (ቁጥር 24-25)

ዲላሞስ ይህንኑ ጉዳይ ለመቆጣጠር አለመቻሉ ረብሻ እንደፈጠረ ተገነዘበ፤ በፋሲካ ሰሞን የአይሁዶች ሁከት ማስነሣት ደግሞ አጥብቆ የሚያስጋ ጉዳይ ሊሆን ቻለ። ስለሆነም፣ ንጽሕናውን ለማረጋገጥ ውኃ አስመጥቶ በሕዝቡ ፊት እጆቹን ታጠበ (ማቴ. 27:24-25)። ዲላሞስ ሕዝቡን ለማርካት ሲል አሳቡን የሚቀይር ሰው ነበር (ማር. 15:15)።

ስለሆነም በርባን ተለቀቀና ኢየሱስ በሮማውያን መስቀል እንዲሰቀል ተፈረደበት።

እላጦስ የተምታታ ባህርይ ነበረው። የኢየሱስን ንጽሕና በይፋ ከገለጸ በኋላ እንዲገረፍና እንዲሞት አሳልፎ ሰጠው። ኢየሱስን በጥንቃቄ ከመመርመሩም በላይ በሚሰጣቸው መልሶችም ተንቀጥቅጦአል፤ ይሁንና የቃላቱ እውነተኛነት የውሳኔዎቹን መልስ አላስለወጠም። ትክክለኛ ከመሆን ይልቅ ተወዳጅነትን ስለመረጠ ከባህሪው በላይ ለዝናው አሰበ። ሄሮድስ የእግዚአብሔርን ድምጽ ዝም ሲያሰኝ እላጦስ ደግሞ አዳፈነው። መልካም ዕድል ቢኖረውም፣ ሊጠቀምበት አልቻለም።

2. ኢየሱስና ስምዖን (23:26)

እስረኛው መስቀሉን ወደሚሰቀልበት ቦታ ተሸከሞ እንዲሄድ ማድረግ፣ እስረኛውን ለማዋረድ ከሚፈጸሙ ተግባራት መካከል አንደኛው ነበር፤ ስለሆነም ኢየሱስ ከእላጦስ አዳራሽ ሲወጣ መስቀሉን በሙሉ አልያም የመስቀሉን አንዱን እንጨት ተሸከሞ ነበር (ዮሐ. 19:17)። ወታደሮቹ የቀሬናው ስምዖን መስቀሉን እንዲሸከም ማስገደዳቸው፣ ምናልባትም ኢየሱስ ከብደቱን እንዳልቻለው ያሳያል። (ይህ የሮማውያን ሕጋዊ አሠራር ነው። ማቴ. 5:41ን ተመልከት።) ኢየሱስ በአትክልቱ ስፍራ ከተያዘበት ጊዜ አንሥቶ የታገሣቸውን መከራዎች ሁሉ ስናስብ፣ መስቀሉን እንደተሸከመ ተዝልፍልፎ መውደቁን ለመገመት አያዳግትም። ከዚህም የከፋ ነገር ነበር፤ ይኸውም መስቀሉን መሸከም የጥፋተኛነት ምልክት ነበር፤ ጌታችን ግን ደግሞ ጥፋተኛ አልነበረም።

በዓላቱን ለማክበር በሺህ የሚቆጠሩ አይሁዶች ከሌሎች አገሮች ይመጡ ነበር (ዮሐዋ.2:5-11)። ስምዖንም ከእነዚህ ሰዎች አንዱ ሲሆን እርሱ ፋሲካን ለማክበር ሲል ከአፍሪካ 1280 ኪሎ ሜትር ያህል ተጉዟል፤ ሆኖም እጅግ ቅድስት በምትባለው ዕለት ውርደትን ተቀበለ። ወደ ቤቱ ሲመለስ ለቤተሰቦቹ ምን ይል ይሆን?

ለስምዖን እጅግ አሳፋሪ የመሰለው ይኸው መስቀል የመሸከም ተግባር ከኢየሱስ ጋር የሚያቀራርበው ድንቅ ዕድል ሆኖ ተለወጠ። (በነገራችን ላይ ከኢየሱስ ጋር ወደ እስር ቤትና ወደ ሞት እንደሚሄድ የተናገረው ሌላው ስምዖን- ስምዖን ጴጥሮስ የት ገብቶ ይሆን?) ምናልባትም የቀሬናው ስምዖን በሦስት ሰዓት የመቅደሱን የጸሎት ስብሰባ ለመካፈል መጥቶ ይሆናል። ወታደሮቹ ግን መርሐ-ግብሩን ለወጡለት።

ስምዖን የተለወጠው ከኢየሱስ ጋር በመገናኘቱ ነው ብሎ ለማመን በቂ ምክንያት አለን። ማርቆስ፡ «የአሌክሳንድሮስና የሩፎስ አባት ስምዖን» ሲል ይጠራዋል (ማር. 15:21)፤ እነዚህም ማርቆስ ሮማውያን አንባቢዎቹ እንደሚያውቋቸው የገመታቸው ሁለት ሰዎች ናቸው። በሮሜ 16:13 ጳውሎስ ሩፎስ ለተባለ ክርስቲያን ሰላምታ አቅርቦአል፤ ይህም ሩፎስ የቀራናው ስምዖን ልጅ ሊሆን ይችላል። ይህም ስምዖንና ሁለቱ ልጆቹ በቤተ ክርስቲያን ውስጥ በክብር የሚጠሩ የታወቁ ክርስቲያኖች እንደነበሩ የሚያሳይ ይመስላል።

ስምዖን ከኢየሱስ ጋር ከመገናኘቱ በፊት ሃይማኖትና ሃይማኖታዊ አምልኮ ነበረው፤ ከኢየሱስ ጋር ከተገናኘ በኋላ ግን እውነተኛ ደኅንነትን አገኘ። በዚያን ጠዋት ሥጋዊና መንፈሳዊ ፈተናዎች ቢያጋጥሙትም፤ ሕይወቱን ለመለወጥ አገልግለዋል። ዛሬም ደግሞ እግዚአብሔር ያልተጠበቀና አሳፋሪ ሁኔታዎችን በመጠቀም ሰዎችን ወደ አዳኙ ሊያመጣ ይችላል።

3. ኢየሱስና የኢየሩሳሌም ሴቶች (23:27-31)

በአደባባይ የግድያ ተግባር በሚፈጸምበት ጊዜ ሰዎች ከያሉበት ይሰባሰባሉ፤ በተለይም የኢየሱስ ጉዳይ ሰዎችን በብዛት አሰባስቧል። ከዚህ ጋር የኢየሩሳሌም በሃይማኖታዊ ተጓዦች መጣበብ፤ እጅግ በርካታ ሕዝብ የተኮነነውን ሰውዬ ተከትሎ ወደ ጎልጎታ በመሄድ ላይ እንደነበር ለማመን በቂ ምክንያት ነው።

በዚያ የሕዝብ ክምችት ውስጥ ለኢየሱስ በመራራታቸውና ብሎም የአገራቸውን የመንፈሳዊ ይዘት ቀውስ በማጤናቸው በይፋ ያለቀሱና ያዘኑ ሴቶች ነበሩ። በወንጌል ዘገባዎች ውስጥ አንዲት ሴት እንኳ የኢየሱስ ጠላት ሆና አልተጠቀሰችም። ኢየሱስም የሴቶች ጠላት ሆኖ አያውቅም። ምሳሌው፡ ትምህርተቹና ከሁሉም በላይ ማዳኑ ሴቶችን ለማክበርና ከፍ ለማድረግ ከፍተኛ እገዛ አድርገዋል። የመወለዱ ዜና ለአይሁዳዊት ሴት የተነገረ ሲሆን፤ ሞቱን ደግሞ የሚያነቡ ሴቶች ተመልክተዋል፤ የትንሣኤውን ዜና ቀድሞ ያበሰረችው ደግሞ ከዚህ በፊት በአጋንንት ተይዛ ስትሠቃይ የፈወሳት ሴት ነበረች።

ኢየሱስ ርኅራኄያቸውን አድንቆ እነርሱንና እኛን ጠቃሚ ትምህርት ለማስተማር ተጠቅሟል። እነርሱ በአንድ ሰው ላይ በተበየነው ፍትሕ-አልባ የሞት ፍርድ ላይ ሲያለቅሱ፤ እርሱ ደግሞ ወደፊት አሻግሮ በማየት በጠቅላላው ሕዝብ ላይ ስለሚደርሰው ጥፋት ያለቅስ ነበር፤ ያም ሙሉ ለሙሉ ፍትሐዊነት ያለው ፍርድ ነበር (19:41-44ን ተመልከት)። የሚያሳዝነው ከሁሉም በላይ የሚሠቃይት ሴቶችና ሕፃናት መሆናቸው ነው፤ ይህም የታሪክን ድጋፍ ያገኘ

እውነት ነው። ሮማውያን አይሁዶችን ለመግዛት ሲሉ በረሃብ እንዲማቅቁ አድርገዋቸው ነበር፤ በዚህም ጊዜ አገራቸውን ይከላከሉ የነበሩና በረሃብ የተጠቁ ሰዎች በሥቃይ ከሚገፉ ሚስቶቻቸው ምግብ ከመውሰዳቸውም በላይ የራሳቸውንም ሥጋና ደም ለመብላት ተገድደው ነበር።

ኢየሱስ በምድር ላይ በነበረ ጊዜ የእስራኤል ሕዝብ እንደ «ለመለመ ዛፍ» ነበር። ይህ የበረከትና የመልካም ዕድል ወቅት ሲሆን፣ የፍሬያማነትም ጊዜ ሊሆን ይገባ ነበር። ሕዝቡ ግን ሊቀበለው ባለመፈለጉ ለማገዶነት ብቻ የሚጠቅም «ደረቅ እንጨት» ሆነ። ኢየሱስ ብዙ ጊዜ ሕዝቡን ለመሰብሰብ ሲፈልግ፣ እነርሱ ግን አልፈለጉም። እርሱን በመኮነናቸው ራሳቸውን ኮነኑ።

ምናልባትም ቃሎቹን «የሮም ባለሥልጣናት ንጹሕ በሆነ ሰው ላይ ይህንን ካደረጉ፣ በደለኞች በሆናችሁት በእናንተ ላይም ምንኛ የከፋ ተግባር ይፈጽሙ ይሆን? የፍርድ ቀን ሲመጣ የምታመልጡበት መንገድ ይኖራል?» በሚል አሳጥረን ልናስቀምጠው እንችላለን።

4. ኢየሱስና ወንበዴዎቹ (23:32-43)

መከራ የሚቀበለው ባሪያ «ከዓመፀኞች ጋር እንደሚቆጠር» (22:37፤ ኢሳ. 53:12) አስቀድሞ የተተነበየ እንደ መሆኑ፣ ሁለት ወንበዴዎች ከእርሱ ጋር ተሰቀሉ (ማቴ. 27:38)። እነዚህን ሰዎች የግሪኩ ቃል የሚገልጻቸው በስውር ወደ ሰው ቤት ገብተው እንደሚሠርቁ ሌቦች ሳይሆን፣ በጉልበታቸው ተጠቅመው ፊት ለፊት እንደሚነጥቁ ነው። ምናልባትም እነዚህ ሁለት ሰዎች በታጠቁ ኃይሎች በመታገዝ ግድያ ጭምር ሳይፈጽሙ አይቀሩም።

«ጎልጎታ» (በእንግሊዝኛው «ካሊቨሪ») በላቲን «የራስ ቅል» የሚል ፍች ካለው «ካልቨሪያ» የተገኘ ነው። (የዚህ ቃል የግሪክ ስያሜ «ክራንዮን» ሲሆን በእንግሊዝኛው «ክሪኒዮም» እና በአማርኛችን «ቀራንዮ» ተብሏል፤ በአራማይክ ደግሞ ጎልጎታ ይባላል። (አዲስ ኪዳን ስለ ስያሜው ማብራሪያ አይሰጠንም።) ምናልባትም ስፍራው በኢየሩሳሌም በደማስቆ በር አጠገብ እንደሚገኘው «የጎርደን ጎልጎታ» የራስ ቅል ይመስል ይሆናል። ምናልባትም ደግሞ ስያሜው የተገኘው ከስቅላት አስቀያሚ እውነታዎች ይሆናል።

ጌታችን ወደ 3 ሰዓት አካባቢ ተሰቅሎ ከመስቀሉ ላይ እስከ 9 ሰዓት ድረስ ቆይቷል። ከስድስት ሰዓት እስከ ዘጠኝ ሰዓት ድረስ በምድር ሁሉ ላይ ጨለማ ነበር (ማር. 15:25፣ 33)። ኢየሱስ በእነዚያ ስድስት የጭንቀት ሰዓታት ሰባት ጊዜያት ተናግሯል።

1. «አባት ሆይ... ይቅር በላቸው» (23:34)
2. «...ዛሬ ከእኔ ጋር በገነት ትሆናለህ» (23:43)
3. «አንቺ ሴት፣ እነሆ ልጅሽ» (ዮሐ. 19:25-27)።

[ሦስት የጨለማ ሰዓታት ሲሞሉ ኢየሱስ ዝም አለ]።

4. «አምላኬ፣ አምላኬ፣ ስለምን ተውኸኝ?» (ማቴ. 27:46)።
5. «ተጠማሁ» (ዮሐ. 19:28)።
6. «ተፈጸመ!» (ዮሐ. 19:30)።
7. «አባት ሆይ፣ ነፍሴን በእጅህ አደራ እሰጣለሁ» (23:46)።

ከእነዚህ ሰባት ዓረፍተ ነገሮች ሉቃስ ሦስቱን ማለትም የመጀመሪያውን፣ ሁለተኛውንና የመጨረሻውን ብቻ ነው የጠቀሰው። ጌታችን ለጠላቶቹ መጸለዩና ንስሐ ለገባው ወንበዴ የሰጠው አገልግሎት፣ ሉቃስ ኢየሱስ ክርስቶስን ለድሆች እንደሚራራ የሰው ልጅ አድርጎ ለማቅረብ ከተነሣበት ዓላማ ጋር ይስማማል።

በመስቀል ላይ እየቸነከሩት ሳለ «አባት ሆይ፣ የሚያደርጉትን አያውቁምና ይቅር በላቸው» ሲል በተደጋጋሚ ጸልዮአል (ቁጥር 34)። ይህንን ሲያደርግ ያስተማረውን ተግባራዊ ማድረጉ ብቻ ሳይሆን (6:27-28)፣ በብሉይ ኪዳን የተጻፈውን ትንቢት እየፈጸመና «ለዓመፀኞች እየማለደ» ነበር (ኢሳ. 53:12)።

ከጸሎቱ በመነሣት ሳያውቁ መበደል ይቅር እንደሚያስኝ ወይም በኢየሱስ ላይ ኃጢአት የፈጸሙት ሰዎች እርሱ ስለጸለየላቸው ወዲያው ይቅርታን እንዳገኙ አድርገን መውሰድ የለብንም። በመሠረቱ አይሁዶችም ሆኑ ሮማውያን የኃጢአታቸውን «ግዙፍነት» አያውቁም ነበር፤ ያ ግን ከተጠያቂነት ነፃ አያደርጋቸውም። ሕጉ ባለማወቅ ለተፈጸሙ ኃጢአቶች መሥዋዕት እንዲቀርብ ሲያዝ፣ ሆን ተብሎ ለተፈጸመ ኃጢአት ግን መሥዋዕት የለውም (ዘኁል. 15:27-31፤ ዘጸ. 21:14፤ መዝ. [51]:16:17)። የጌታችን ምልጃ ተጨማሪ የመዳን ዕድል በመስጠት ለአርባ ዓመታት ያህል የእግዚአብሔር ቁጣ በሕዝቡ ላይ እንዳይወርድ አዘግይቷል (ዮሐዋ. 3:17-19)።

የኢየሱስ በሁለቱ ወንበዴዎች መካከል መስቀል የእግዚአብሔር የቸርነት ተግባር ነበር፤ ይኸውም ለሁለቱም ወደ አዳኙ የመቅረብ እኩል ዕድል ስለሚሰጣቸው ነው። ሁለቱም፣ «ይህ የአይሁዶች ንጉሥ የናዝሬቱ ኢየሱስ ነው!» የሚለውን የኢላሞስን ማስታወቂያ ሊያነቡና ሕይወቱን ለዓለም ኃጢአት በቸርነት ሲሰጥ ሊመለከቱ ይችሉ ነበር።

አንደኛው ወንበዴ ልክ እንደ ሃይማኖት መሪዎች በማፈዝ ከመስቀሉ ሞት እንዲያተርፈው ሲጠይቀው፤ ሁለተኛው ግን የተለየ አሳብ ነበረው። ምናልባትም አሳቡ፤ «ይህ ሰው እውነትም መሢሐ ከሆነ፤ መንግሥት ካለውና ሌሎችን ካዳነ፤ ታላቁን ጉድለቱን ማለትም ከኃጢአት መዳን ሊሞላልኝ ይችላል» የሚል ይሆናል። ይህ ሰው የአንደኛውን ተጽዕኖና የሕዝቡን መሳለቅ ችላ ለማለት ድፍረት አስፈልጎታል፤ በመሞት ላይ የነበረውን ንጉሥ ለመተማመንም እምነትን ጠይቆታል። ማሸነፍ የነበረበትን ሁሉ ስታስብ፤ የወንበዴው እምነት አስገራሚ ይሆናል።

ሰውዬው የዳነው ሙሉ ለሙሉ የእግዚአብሔር ስጦታ በሆነው ጸጋ ነበር (ኤፌ. 2:8-9)። ይህ የሚገባው አልነበረም፤ በሥራውም ሊያገኘው አይችልም። ደኅንነቱ በኢየሱስ ክርስቶስ ቃል ዋስትና የተሰጠው፤ አስተማማኝና ግላዊ ነው። ሰውዬው የጠየቀው ወደፊት አንድ ዓይነት እርዳታ እንዲያደርግለት ነበር፤ ኢየሱስ ግን ወዲያውኑ ይቅርታን ስለሰጠው፤ ከእርሱ ጋር ወደ መንግሥተ ሰማይ ሄደ (2ኛ ቆሮ. 12:1-4)።

በጎልጎታ የነበሩ ሰዎች ባከናወኑት ተግባር የብሉይ ኪዳንን ትንቢት እንደፈጸሙ ሊጤን ይገባል፤ ይኸውም የጌታችንን ልብስ ለመውሰድ ዕጣ በመጣጣል [መዝ. (22):18]፤ በእርሱ ላይ በመሳለቅ [መዝ. (22):6-8] እና ይጠጣ ዘንድ ሆምጣጤ በመስጠት ነው [መዝ. (69):21]። በዚያን ጊዜ ሁሉ እግዚአብሔር በዙፋኑ ላይ ሲሆን፤ ቃሉም ሁኔታዎችን በመቆጣጠር ላይ ነበር።

5. ኢየሱስና አብ (23:44-49)

ጌታችን በመስቀል ላይ የፈጸመው ነገር አብንና እርሱን የሚያካትት ዘላለማዊ ውል እንደሆነ መረዳት አለብን። የሞተው ስኬታማ የመሆን ዕድል ከማጣቱ የተነሣ እንደ ተሸነፈ ሰማዕት ወይም ደግሞ ሰዎች ሊከተሉት የሚገባ ምሳሌነትን ለመተው አልነበረም። ኢሳይያስ 53 በግልጽ እንደሚያስረዳው ኃጢአት ስላልሠራ ለራሱ ኃጢአት አልሞተም፤ የሞተው ለእኛ ኃጢአት ነው። ነፍሱን ለኃጢአት መሥዋዕት አደረገ (ኢሳ. 53:4-6፤ 10-12)።

የሦስት ሰዓታቱ ጨለማ ተአምር ነበር። ይህ የፀሐይ ግርዶሽ አልነበረም፤ ምክንያቱም ግርዶሽ ሙሉ ጨረቃ በምትታይበት የፋሲካ ሰዋን ሊከሰት ስለማይችል ነው። ነገር ግን የእግዚአብሔር ልጅ ለእኛ ኃጢአት በሚሆንበት ጊዜ መስቀሉን እንዲጋርድ ከእግዚአብሔር የተላከ ጨለማ ነበር (2ኛ ቆሮ. 5:21)። እርሱ መከራ ሲቀበልና ሲሞት

ከፈጣሪው ጋር እንዳዘነ ያህል ነበር። እስራኤል በግብፅ በነበረ ጊዜ ከመጀመሪያው ፋሲካ ቀደም ብሎ የሦስት ቀናት ጨለማ ሆኗል (ዘጸ. 10:ከ21 ጀምሮ)። የእግዚአብሔር በግ ኢየሱስ በመስቀል ላይ በነበረ ጊዜ ለዓለም ኃጢአት ከመሞቱ በፊት የሦስት ሰዓታት ጨለማ ተከስቷል (ዮሐ. 1:29)።

ማቴዎስ (27:45-46) እና ማርቆስ (15:33-34) በጨለማው ማብቂያ አካባቢ የጌታችንን መጮኽ ዘግበዋል፤ ይህም ከመዝሙር (22)፤1 የተወሰደው፡ «አምላኬ፤ አምላኬ፤ ለምን ተውኸኝ?» የሚል የዕብራይስጥ ጥቅስ ነው። ይህ መተው ምን እንደሆነና ኢየሱስም እንዴት እንደተሰማው የተሰጠ ማብራሪያ ባይኖርም፤ ለእኛ ኃጢአት መሆኑን ግን አሳምሮ ይገልጻል።

ጌታችን፡ «ተፈጸመ!» ሲል ባሰማው ከፍተኛ ድምፅ ድልን አውጀል (ዮሐ. 19:30)። አብ ያከናውነው ዘንድ የሰጠውን ሥራ ፈጸመ (ዮሐ. 17:4)። የማዳኑ ሥራ ስለተጠናቀቀ፤ ብሎም ተምሳሌቶችና ትንቢቶች ስለተፈጸሙ (ዕብ. 9:ከ24 ጀምሮ)፤ አዳኙ ሊያርፍ ይችል ነበር።

ከዚያ በኋላ ከመስቀሉ ላይ ሆኖ ወደ አባቱ ባሰማው የመጨረሻ ቃል፡ «አባት ሆይ፤ ነፍሴን በእጅህ አደራ እሰጣለሁ» የሚል ነው። [መዝ. (31)፡5]። ይህ አይሁዳውያን ልጆች የመኝታ ሰዓታቸው ሲደርስ የሚጸልዩት ጸሎት ሲሆን፤ የጌታችን አሟሟት እንዴት እንደነበረ ይነግረናል። አሟሟቱ በድፍረት፤ በፈቃደኝነት (ዮሐ. 10:17-18) በድል አድራጊነት ነበር። ኢየሱስን አዳኛቸው አድርገው የሚያምኑ ሰዎች በተመሳሳይ ድፍረትና ዋስትና ሊሞቱ ይችላሉ (ፊልጵ. 1:20-23፤ 2ኛ ቆሮ. 5:1-8)።

ጌታችን ነፍሱን በሰጠ ጊዜ፤ የመቅደሱ መጋረጃ «ከላይ እስከ ታች» ለሁለት ተቀደደ (ማር. 15:38)። ይህ ተአምር ለካህናትና ለሕዝቡ በኢየሱስ ክርስቶስ በማመን ለሚመጡ ሁሉ ወደ እግዚአብሔር የሚያደርሰው መንገድ እንደተከፈተ አውጀል (ዕብ. 9:1-10:25)። ከእንግዲህ ለኃጢአተኞች ምድራዊ መቅደሶች፤ መሠዊያዎች፤ መሥዋዕቶች ወይም ካህናት አያስፈልጓቸውም፤ የተጠናቀቀው የእግዚአብሔር ልጅ ሥራ ይህንን ሁሉ የሚያሟላ ነው።

ሉቃስ ለክርስቶስ ሞት የመጨረሻ ክስተቶች የተሰጡትን ሦስት ምላሾች መዝግቦአል። የስቅላቱን ተግባር ያስፈጽም የነበረው የመቶ አለቃ፤ «ይህ ሰው በእውነት ጸድቅ (ንጹሕ) ነበረ» ሲል መስክሯል (ቁጥር 47፤ ማር. 15:39)። ጨለማው፤ የምድር መናወጡ (ማቴ.

27:54)፤ ኢየሱስ የተሠቃየበትና የሞተበት መንገድ አስደንቆት ነበር። ብዙውን ጊዜ በስቅላት የሚቀጡ ሰዎች የመናገር ዓቅም እንኳ እስኪያጥራቸው ድረስ ለብዙ ቀናት እየተሠቃዩ በሕይወት ይሰነብቱ ስለነበር፤ ኢየሱስ በታላቅ ድምፅ ከጮኸ በኋላ ወዲያው በመሞቱ ሳይደነግጥ አልቀረም።

«ትእይንቱን ለማየት» የመጡት ሰዎች ምናልባትም በደላቸው ተስምቶአቸው ደረታቸውን እየደቁ አንድ በአንድ ይመለሱ ጀመር (18:13)። እነዚህ ሰዎች አማኞች ነበሩ? ላይሆኑ ይችላሉ። ወደ ስቅላቱ ስፍራ የተሰባሰቡ ተመልካቾች ብቻ ሲሆኑ፤ እዚያ በመኖር በኃጢአታቸው ሊወቅላቸው የሚችለውን ያህል ሰምተዋል፤ አይተዋልም።

በመጨረሻም፤ ኢየሱስን የተከተሉትን ሴቶች ጨምሮ የጌታችን ወዳጆች በዚያ ነበሩ (8:1-3፤ 24:22)። በመስቀሉ ትእይንት ላይ ሴቶች የመጨረሻ እንደነበሩና በትንሣኤው ጠዋት ግን በመቃብሩ ላይ በቀዳሚነት እንደተገኙ መገንዘቡ ጠቃሚ ነው።

6. ኢየሱስና የአርማትያሱ ዮሴፍ (23:50-56)

ዮሴፍና ወዳጁ ኒቆዲሞስ (ዮሐ. 19:38-42) የአይሁድ ሸንጎ አባላት ሲሆኑ፤ በሸንጎ ስላልተገኙ በኢየሱስ ሞት ላይ የድጋፍ ድምፅ አልሰጡም ነበር። ማርቆስ 14:64 ጠቅላላው ሸንጎ እንደኮነነው ይናገራል፤ ዳሩ ግን ዮሴፍና ኒቆዲሞስ በዚያ ተገኝተው ቢሆን ኖሮ ይህ አይፈጸምም ነበር።

ዮሴፍና ኒቆዲሞስ ኢየሱስ እንዴት እንደሚሞት ከብሉይ መጻሕፍት ሳይረዱ አይቀሩም፤ ስለሆነም ለቀብሩ ዝግጅት ለማድረግ ተስማሙ። አዲስ መቃብር በጎልጎታ አጠገብ በዮሴፍ መሬት ላይ የተቆፈረ ሲሆን፤ ዳሩ ግን ለኢየሱስ የተዘጋጀ እንጂ ለራሱ የታሰበ አይመስልም። ማንኛውም ሀብታም ከቤቱ ርቆ ወንጀለኞች በሚሰቀሉበት አካባቢ የመቃብር ስፍራው እንዲዘጋጅ አያደርግም። ኢየሱስ በመስቀል ላይ ሳለ ሁለቱ ሰዎች ከመቃብሩ ውስጥ ሆነው ሕይወቱን የሚሰጥበትን ጊዜ ሳይጠባበቁ አይቀሩም። በፋሲካ በዓል ቀን ገበያ ስለማይኖር እንደ ክርቤና የከፈን ጨርቅ የመሳሰሉትን አዘጋጅተው የቆዩ ይመስላል።

ኢየሱስ በሞተ ጊዜ ዮሴፍ ሥጋውን ለመጠየቅ ወደ ጲላጦስ ወዲያውኑ ሲሄድ፤ ኒቆዲሞስ በጎልጎታ ሆኖ መቃብሩን ይጠብቅ ነበር። ኢየሱስን በፍቅር እጆቻቸው ከመስቀል አውርደው፤ በፍጥነት ወደ አትክልት ስፍራው ወሰዱት፤ ካጠቡትም በኋላ ክርቤ ቀቡት። ይህ

የጥድፊያ ቀብር ሲሆን፤ ሰንበት ካለፈ በኋላ ሥራውን በሚገባ ለማከናወን ተመልሰው ይመጡ ነበር። ኢየሱስን በአዲስ መቃብር ውስጥ በማናራቸው ኢሳይያስ 53፡9ን ፈጽመዋል፤ በዚህም መንገድ ሮማውያን ሥጋውን ከከተማዬቱ ውጭ በሚገኘው የቆሻሻ ማከማቻ እንዳይጥሉት አድርገዋል። የተኮነነት ወንጀለኞቹ በተገቢው ሁኔታ የመቀበር መብት ሊያጡ፤ እግዚአብሔር ግን ሁኔታውን በመቆጣጠሩ የልጁ ሥጋ በክብርና በፍቅር እንዲቀበር አደረገ።

እግዚአብሔር ኢየሱስን ከሙታን ያስነሣው ስለነበር፤ የሰውነቱ በትክክል መቀበር አስፈላጊ ነበር። ስለሞቱ ወይም ስለቀብሩ ምንም ዓይነት ጥርጣሬ ቢኖር፤ ያ በወንጌሉ መልእክትና አገልግሎት ላይ ተጽዕኖ ያሳድር ነበር (1ኛ ቆሮ. 15፡1-8)።

እግዚአብሔር «የአሮጌውን ፍጥረት» ሥራ በስድስት ቀናት ከፈጸመ በኋላ አርፎአል (ዘፍ. 2፡1-3)። ጌታችንም «የአዲሱን ፍጥረት» ሥራ በስድስት ሰዓታት ፈጽሞ (2ኛ ቆሮ. 5፡17) በዕለተ-ሰንበት በዮሴፍ መቃብር ውስጥ አረፈ።

ይህ ግን የታሪኩ ድምዳሜ አልነበረም።

ይነሣል!

የሰው ልጅ ድል ነሣ!

ሉቃስ 24

ጆን ሰቶት፡ «ክርስትና በዓይነተኛ ባሕርይ የትንሣኤ ሃይማኖት ነው። የትንሣኤ ጽንሰ-አሳብ ከመሐሉ ያርፋል። እርሱ ከተወገደ ክርስትና ጠፋ ማለት ነው» ብለዋል።

የኢየሱስ ክርስቶስ ትንሣኤ ልክ እንደተናገረው የእግዚአብሔር ልጅ እንደሆነ ያረጋግጥልናል (ሮሜ 1:4)። እንዲሁም ለኃጢአት ያቀረበው መሥዋዕት ተቀባይነት እንዳገኘና የደኅንነት ሥራ እንደተፈጸመ ያስረዳል (ሮሜ 4:24-25)። እርሱ ሕያው ስለሆነና ኃይሉን ስለሚሰጣቸው (ሮሜ 6:4፤ ገላ. 2:20)፤ እርሱን የሚተማመኑ «በአዲስ ሕይወት» ሊመላለሱ ይችላሉ። በተጨማሪም፤ የጌታችን ትንሣኤ አንድ ቀን የሚመጣውና በዓለም ላይ የሚፈርደው እርሱ እንደሆነ ያረጋግጥልናል (የሐዋ. 17:30-31)።

ይህም በመሆኑ፤ ሰይጣን የትንሣኤውን እውነታ መቃወሙ አያስደንቀንም። የመጀመሪያ ውሸቱ ደቀ መዛሙርቱ ሥጋውን እንደ ሰረቁ ማስወራት ነበር (ማቴ. 28:11-15)። ዳሩ ግን እንዴት ይህንን ሊያደርጉ እንደሚችሉ ማሰቡ አስቸጋሪ ነው። በመጀመሪያ ደረጃ መቃብሩ በጥንቃቄ ተጠብቆ ነበር (ማቴ. 27:61-66)። በዚህም ላይ ፍርሃት የሚንጣቸው ደቀ መዛሙርት ወታደሮቹን አሸንፈው መቃብሩን በመክፈት ሥጋውን ይወስዳሉ ብሎ መገመት የማይመስል ነገር ነው። ከሁሉም የሚልቀው መሰናክል ግን ሐዋርያቱ ራሳቸው ከሞት እንደሚነሣ ያላመኑ መሆናቸው ነው። እንግዲህ፤ ሥጋውን ሠርቀው የማታለል ወንጀል ለመፈጸም የሚሞክሩት ለምን ይሆን?

ሁለተኛው ውሸት ኢየሱስ በመስቀል ላይ እንዳልሞተና ነገር ግን ከደከመ በኋላ አንድ ሰው በቀዝቃዛ መቃብር ውስጥ ሲያስቀምጠው እንደተሻለው የሚናገር ነው። ይሁንና፤ ጲላጦስ በመቶ አለቃው በኩል የኢየሱስን በትክክል መሞት ያረጋገጠ ሲሆን (ማር. 15:44)፤ የሁለቱን ወንበዴዎች ጭኖች የሰበሩት የሮም ወታደሮችም የኢየሱስን መሞት ያውቁ ነበር (ዮሐ. 19:31-34)። ከዚህም በላይ፤ «ቀዝቃዛ መቃብር» የክርስቶስን ሥጋ ሊለውጠውና እንዲታይና እንዲሰወር፤ ብሎም በተዘጋ በር ውስጥ እንዲያልፍ ሊያደርገው እንዴት ይችላል?

የወንጌሉ መልእክት በኢየሱስ ክርስቶስ ሞትና ትንሣኤ ላይ ያረፈ ነው (1ኛ ቆሮ. 15:1-8)። ደቀ መዛሙርቱ የተላኩት ትንሣኤውን

እንዲመለከሩ ከመሆኑም በላይ (ዮሐ. 1:22)፤ በሐዋርያት ሥራ መጽሐፍ ውስጥ አጽንኦት የተሰጠው ለኢየሱስ ክርስቶስ ትንሣኤ ነበር።

ሉቃስ ኢየሱስ ከሞት ከተነሣ በኋላ ከተገለጸባቸው ሁኔታዎች አንዳንዶቹን በመጥቀስ መጽሐፉን መደምደሙ የዚህን አሳብ እውነትነት ያስረዳል። በመጀመሪያ ለመግደላዊት ማርያም (ዮሐ. 20:11-18)፤ ቀጥሎ፤ «ለሌሎች ሴቶች» (ማቴ. 28:9-10)፤ ከዚያም ወደ ኤማሁስ ይሄዱ ለነበሩት ሁለት ሰዎች ታይቷል (24:13-22)። በሌላ ጊዜ ደግሞ ለጴጥሮስ (24:34) እና ለወንድሙ ያዕቆብ ተገልጧል (1ኛ ቆሮ. 15:7)።

በዚያን ምሽት ለሐዋርያቱ ሲገለጽ (24:36-43)፤ ቶማስ ግን አብሮአቸው አልነበረም (ዮሐ. 20:19-25)። ከሳምንት በኋላ እንደገና ለሐዋርያት በተለይም ለቶማስ ተገለጸ (ዮሐ. 20:26-31)። በገሊላ ባሕር ላይ ዓሣ እያጠመዱ ሳለ ለሰባቱ ደቀ መዛሙርት ታይቶአቸዋል (ዮሐ. 21)። ከዕርገቱ በፊት ለሐዋርያቱ እየታያቸው ሲያስተምራቸውና ለሚጠብቃቸውም አገልግሎት ሲያዘጋጃቸው ቆይቷል።

አማኞች የኢየሱስን ሕያውነት መረዳታቸው በሕይወታቸው ታላቅ ለውጥ አስከትሏል።

1. ግራ የተጋቡ ልቦች - እርሱ መቃብሩን ይከፍታል

(24:1-12)

በሳምንቱ መጀመሪያ ዕለት ሰዓቱን ባናውቅም ኢየሱስ ማልዶ ከሞት እንደተነሣ እንገምታለን። የመሬት መንቀጥቀጡና መልአኩ (ማቴ. 28:2-4) መቃብሩን የከፈቱት ኢየሱስን ለማስወጣት ሳይሆን፤ ምስክሮቹን ለማስገባት ነበር። ለቤተ ክርስቲያን የተሰጠው የትንሣኤ የፋሲካ ሥልጣን «ኑና እዩ! ሂዱና መስክሩ!» የሚል ነው።

ኢየሱስ በተለይም መግደላዊት ማርያምን ስለረዳት ለእርሱ ራሷን ሰጥታ ነበር (8:2)። እርሷ በተሰቀለበት መስቀል አካባቢ የቆየች ስትሆን (ማር. 15:47)፤ በመቃብሩም ላይ በቀዳሚነት ተገኝታለች። የጌታቸውን ሥጋ ለቀብሮ አዘጋጅተው ለመፈጸም ተስፋ ያደረጉ የያዕቆብ እናት ማርያም፤ ዮሐናና ሌሎችም ሴቶች አብረዋት ነበሩ (ቁጥር 10)። ኢየሱስ ሕያው መሆኑን በተረዱ ጊዜ አሳዛኝ የፍቅር ሥራቸው ወደ ደስታ ተለወጠ።

ትልቁ ጭንቀታቸው «ድንጋዩን ማን ያንከባልልናል?» የሚል ነበር። የሮም ወታደሮች የሮምን ማኅተም ሊያነሡ አይችሉም፤

በተለይም ለሚያለቅሱ የአይሁድ ሴቶች ይህንን ማድረግ አይሆንላቸውም ነበር። ይሁንና፤ እግዚአብሔር አስቀድሞ አቃለለው፤ መቃብሩ ከፍት ከመሆኑም በላይ መስናዶ የሚደረግለት የጌታ ሥጋ በዚያ አልነበረም።

በዚህ ነጥብ ላይ የታዩት ሁለት መላእክት ነበሩ። ማቴዎስ (28:2) እና ማርቆስ (16:5) ለሴቶቹ መልእክት የሰጠውን አንድ መልአክ ብቻ ይጠቅሳሉ። መልአኩ የተነገራቸውን የጌታን ቃል እንደረሱ ገልጾላቸዋል። ኢየሱስ መከራ እንደሚቀበልና እንደሚሞት፤ ከሞትም እንደሚነሣ ደጋግሞ የነገራቸው ጉዳይ ነበር (ማቴ. 16:21፤ 17:22-23፤ 20:17-19፤ ሉቃስ 9:22፤ 44፤ 18:31-34)። የእግዚአብሔር ሰዎች የእግዚአብሔርን ቃል ዘንግተው የሽንፈት ሕይወት መኖራቸው ምንኛ አላዛኝ ነገር ነው። ዛሬ ቃሉን እናስታውስ ዘንድ የእግዚአብሔር መንፈስ ያግዘናል (ዮሐ. 14:26)።

ሴቶቹ መልእክቱን በመታዘዝ ለደቀ መዛሙርቱ መልካሙን የምሥራች ለመንገር ቢሄዱም፤ ወንዶቹ አላመኑአቸውም! (እንደ ማርቆስ 16:14 አገላለጽ፤ ኢየሱስ በኋላ አለማመናቸውን ገሥጾአል።) መግደላዊት ማርያም ጴጥሮስና ዮሐንስ መቃብሩን ለማየት እንዲመጡ የጠየቀቻቸው ሲሆን (ዮሐ. 20:1-10)፤ እነርሱም የኢየሱስን በዚያ አለመኖር ተመልክተው አረጋግጠዋል። ይህም ሆኖ፤ መረጃው ያመለከተው ነገር ቢኖር ሥጋው ላለመኖሩ ምንም ዓይነት የግጭት ምልክት እንዳልነበረ ነበር።

ማርያም ከመቃብሩ አካባቢ እያለቀሰች ሳለች ኢየሱስ ራሱ ተገለጸላት (ዮሐ. 20:11-18)። ባዶውን መቃብርና የከፈን ጨርቆች መመልከቱ አንድ ነገር ሲሆን፤ ከሞት ከተነሣው ክርስቶስ ጋር መገናኘቱ ግን ፍጹም ሌላ ጉዳይ ነበር። እንደ ምስክሮች እኛ ዛሬ ወደ መቃብሩ ሄደን መረጃውን ልንመለከት ባንችልም፤ ምስክርነታቸውን በእስትንፋሱ-መለኮት በተጻፈው ቃሉ ውስጥ እናነብባለን። እናም በኢየሱስ ክርስቶስ ላይ እምነታችንን ልንጥልና በውስጣችን እንደሚኖር በግላችን ልንረዳ እንችላለን (ገላ. 2:20)።

እነዚህ ሴቶች ኢየሱስን በሕይወት እናየዋለን ብለው እንዳልጠበቁ ልብ በል። የትንሣኤውን የተስፋ ቃሎች ከመዘንጋታቸውም በላይ፤ ወደ መቃብሩ የሄዱት አካሉን ሽቶ ለመቀባት ብቻ ነበር። እንዲሁ ቃሹተው ኢየሱስን እንዳዩት አሰቡ ማለቱ የተረጋገጠውን መረጃ መቃወም ነው። ደግሞስ ይህ ሁሉ ሕዝብ በአንድ ጊዜ ስለ አንድ ነገር ሊቃኹ ይችላል? የማይሆን ነው። ይልቁንስ ለመሪዎቻቸው ሳይቀር የኢየሱስ ክርስቶስን ሕያውነት በደስታ ይመለከሩ ጀመር!

2. ተስፋ የቆረጡ ልቦች - እርሱ ዓይኖቻቸውን ይገልጣል (24:13-35)

ኤማሁስ ከኢየሩሳሌም በስተ ሰሜን ምዕራብ አስራ አራት ኪሎ ሜትር ርቃ የምትገኝ አነስተኛ መንደር ነበረች። ሁለት ደቀ መዛሙርት ተስፋ ቆርጠው ወደዚያው ይጓዙ ነበር። ተስፋ መቁረጥ ግን ተገቢ አልነበረም። ሴቶች መቃብሩ ባዶ እንደሆነና ኢየሱስ ሕያው እንደሆነ ቢነግሩአቸውም አላመኑም ነበር። ኢየሱስ እስራኤልን እንደሚቤኹ ተስፋ ያደርጉ ነበር (ቁጥር 21)፤ በዚህ ጊዜ ግን ተስፋቸው ዳመነ። እነዚህ ሰዎች ያዘኑትና ተስፋ የቆረጡት እግዚአብሔር እነርሱ የፈለጉትን ነገር ስላላደረገ ነው የሚል ግንዛቤ እናገኛለን። የመንግሥቱን ክብር የተመለከቱ ሲሆን፤ መከራውን ግን የተረዱ አልነበሩም።

ኢየሱስ በቸርነቱ ከእነርሱ ጋር አብሮ በመጓዝ «የሞቀ ውይይታቸውን» አደመጠ (ቁጥር 7)። የተለያዩ የብሉይ ኪዳን ትንቢቶችን ይጠቅሱና ኢየሱስ ያስተማረውን ለማስታወስ ይጥሩ እንደነበር ባይጠረጠርም፤ ሁሉንም አሳብ ፈር አስይዘው ሰሜት የሚሰጥ መደምደሚያ ላይ ሊደርሱ አልቻሉም ነበር። ተሳካሊት ወይስ ሳይሳካሊት ቀረ? ለምን መሞት አስፈለገው? ለሕዝቡ የወደፊት ተስፋ ይኖር ይሆን?

በቁጥር 19 ኢየሱስ፤ «ይህ ምንድር ነው?» ብሎም ሲጠይቅ የሚቀልድ ሳይመስል አይቀርም። እርሱ በዚያ በኢየሩሳሌም በተፈጸመው ነገር ሁሉ ዋነኛ እምብርት ሆኖ ሳለ፤ አሁን ግን የሆነውን እንዲነግሩት እየጠየቃቸው ነበር! ጌታችን አስቀድሞ የሚያውቀውን ነገር እንድንነግረው ሲጠይቅ ምንኛ ትዕግሥተኛ ነው (ሮሜ 8:34)። በመሆኑም፤ በድፍረት ወደ ዙፋኑ ፊት ልንቀርብና ልባችንን ለእርሱ ልናፈስ እንችላለን፤ እርሱም ደግሞ ይረዳናል [ዕብ. 4:16፤ መዝ. (62):8]።

ቀለቦኳ ንግግሩን ባስረዘመ መጠን፤ የራሱንና የጓደኛውን አለማመን ግልጽ አደረገ። ከዚህ በላይ ምን ሌላ መረጃ ይፈልጉ ኖሯል? ሐዋርያትን ጨምሮ ብዙ ምስክሮች የመቃብሩን ባዶነት አረጋግጠውላቸው ነበር። መላእክትም የኢየሱስን ሕያውነት አውጀዋል። ምስክሮች በሕያው አካል የተመለከቱት ሲሆን፤ ሲናገርም ሰምተዋል። ማረጋገጫው እዚያ ነበር!

«እምነት ከመስማት ነው መስማትም በእግዚአብሔር ቃል ነው» (ሮሜ 10:17)። ይህም ኢየሱስ ሦስቱም ወደ ኤማሁስ እየሄዱ ሳለ

ለምን የእግዚአብሔርን ቃል እንደገለጸ ያስረዳል። ትልቁ ችግራቸው ከአእምሮአቸው ውስጥ ሳይሆን ከልባቸው ውስጥ ነበር (ቁጥር 25 እና 32 በተለይም 38ን ተመልከት)። በርእሰ-ጉዳዩ ላይ ለቀናት ሊወያዩና ዳሩ ግን አጥጋቢ መልስ ላያገኙ ይችሉ ነበር። የሚያስፈልጋቸው የእግዚአብሔርን ቃል በአዲስ መንገድ መረዳት በመሆኑ፤ ኢየሱስ ይህንኑ አስጨበጣቸው። በመጀመሪያ ቅዱሳት መጻሕፍትን ከዚያም ያዩ ዘንድ ዓይኖቻቸውን ሲከፍትላቸው፤ የኢየሱስን ሕያውነት ብቻ ሳይሆን ከእነርሱ ጋር አብሮ እዚያ መኖሩንም አወቁ!

ዋነኛው ችግራቸው ምን ነበር? ነቢያት ስለ መሢሔ የጻፉትን ሁሉ አለማመናቸው ነው። ይህም በዚያን ዘመን የነበሩት የብዙዎቹ አይሁዳውያን ችግር ነበር፤ መሢሔን የተመለከቱት ድል እንደሚነሣ ነፃ አውጪ እንጂ መከራ እንደሚቀበል ባሪያ አልነበረም። ብሉይ ኪዳንን እያነበቡ ከብሩን እንጂ መከራውን አልተመለከቱም ነበር። የዚያን ዘመኑ መምህራን ከዛሬዎቹ አንዳንድ «የሰኬት ሰባኪዎች» የተለዩ አልነበሩም፤ የመጽሐፍ ቅዱስን ሙሉ መልእክት ለማየት አይችሉም ነበርና።

ያ እንዴት ያለ መጽሐፍ ቅዱስ ማስተማሪያ ጉባኤ ነበር፤ እዚያ ብሆን ምንኛ በወደድሁ! በዓይነ-ሕሊናህ ታላቁ መምህር ከታላቁ መጽሐፍ ታላላቅ ጭብጦችን እያብራራ ታላላቅ በረከቶችን ወደ ሰዎች ሕይወት ሲያመጣ ተመልከት፤ ይህም በመሆኑ፤ ዓይኖች ተከፍተው እርሱን አይ፤ ልቦች ተከፍተው ቃሉን ተቀበሉ፤ አፎችም ኢየሱስ የተናገራቸውን ለሌሎች ለማብሰር ተከፈቱ።

ምናልባትም ኢየሱስ ያስተማራቸው ስለ አዳኙ መጀመሪያ ከተተነበየው ከዘፍጥረት 3:15 አንሥቶ ቅዱሳት መጻሕፍትን በማጣቀስ ይሆናል። ምናልባትም አብርሃም የሚወደውን አንድ ልጁን በመሠዊያው ላይ ስላስቀመጠበት ሁኔታ በሚናገረው የዘፍጥረት 22 ታሪክ ላይም ቆይታ አድርጎ ይሆናል። መቼም የፋሲካን ትንታኔ፤ የሌዋውያንን የመሥዋዕቶች ምንነት፤ የመገናኛውን ድንኳን ሥርዓቶች፤ የስርዐቱን ዕለት፤ በበረሃ በእንጨት ላይ የተሰቀለውን የነሐስ እባብ ተምሳሌትነት፤ በኢሳይያስ 53 የሰፈረውን መከራ የሚቀበል ባሪያ ማንነት፤ ብሎም የመዝሙር (22)ን እና (69)ን ትንቢታዊ መልእክቶች ሳያብራራ አልቀረም። መጽሐፍ ቅዱስን ለመረዳት ቁልፍ መመሪያ ኢየሱስ ክርስቶስን በእያንዳንዱ ገጽ ላይ ማየት ነው። ያስተማረው የእምነት ትምህርት ወይም ትንቢት ብቻ አልነበረም፤ ዳሩ ግን «ስለ እርሱ የተጻፈውን ተረጎመላቸው» (ቁጥር 27)።

እነዚህ ሰዎች ኢየሱስ ሲናገር ከማዳመጣቸውም በላይ፤ በበኩላቸው ለእርሱም ያወሩለት ነበር፤ ስለሆነም ከእነርሱ አልፎ የሚሄድ ሲመስላቸው ወደ ቤት አብሮአቸው እንዲገባ ጠየቁት፤ በእግዚአብሔር ቃል ተሸንፈው ስለ ነበር፤ የእንግዳውን ማንነት እንኳ ሊያውቁ አልቻሉም ነበሩ። የሚያውቁት ነገር ቢኖር ልባቸው ከውስጣቸው «አየተቃጠለ» መሆኑና ይኸው በረከት እንዲቀጥል መፈለጋቸውን ነበር።

የእግዚአብሔርን ቃል ይበልጥ በተቀበልን ቁጥር፤ ከቃሉ ባለቤት ጋር የበለጠ ኅብረት ለማድረግ እንሻለን። የመዝሙር ስንሻ ቋጣሪው፤ «ከመጽሐፉ ገጾች ወዲያ፤ ጌታ ሆይ፤ አንተን እሻለሁ» ሲል ይህንኑ እውቀት መግለጹ ነበር። የመጽሐፍ ቅዱስ እውቀት ወደ «ትዕቢት» ሊመራ ይችላል (1ኛ ቆሮ. 8:1)፤ የመጽሐፍ ቅዱስን እውነት ተቀበሎ ከአዳኙ ጋር መጓዝ ግን የልብን መቃጠል ያስከትላል።

ኢየሱስ ከቅዱሳት መጻሕፍት ማብራሪያው በኋላ፤ ይለዩት ዘንድ ዓይኖቻቸውን ከፈተ። እነርሱም ኢየሱስ መሆኑን ተረዱ። በዚህ ጊዜ ራሳቸው የኢየሱስን ሕያውነት አወቁ። ከዚህ በፊት ባዶው መቃብር፤ መላእክቱ፤ ምስክሮቹና ቅዱሳት መጻሕፍት በመረጃነት የቀረቡላቸው ሲሆን፤ አሁን ራሳቸው ከጌታ ጋር ያሳለፉት ገጠመኝ ተጨመረላቸው። የኢየሱስ መሰወር እነርሱን እንደ ተዋቸው አያስረዳም፤ ባያዩትም እንኳ አብሮአቸው ነበርና፤ እንዲሁም ወደፊት ዳግም ያዩት ነበር።

መጽሐፍ ቅዱስን እንደ ተረዳንና ከሕያው ክርስቶስ ጋር እንደ ተገናኘን የሚያሳየው ከሁሉም የሚልቀው መረጃ ለሌሎችም የምናካፍለው አንድ አስደሳች ነገር ማግኘታችን ነው። ሁለቱ ሰዎች ከኢየሱስ ጋር መገናኘታቸውን ለአማኞቹ ለመናገር ወዲያው ከኤማሁስ ወደ ኢየሩሳሌም ተመለሱ። በደረሱ ጊዜ ግን ሐዋርያቱና ሌሎችም ኢየሱስ ሕያው እንደሆነና ለጴጥሮስ እንደታየው ነገሩአቸው። ዛሬ በቤተ ክርስቲያን ለአምልኮ የተሰበሰበው ሕዝብ ሁሉ ከሕያው ክርስቶስ ጋር ስለ መገናኘቱ ቢናገር፤ ምንኛ የሚያስደንቅ ለውጥ ይከሰት ይሆን! ስብስባዎቻችን «ሙት» የሆኑበት ምክንያቱ ምናልባትም ከሕያው አዳኝ ጋር ያለመጓዛችንና እርሱን ያለመስማታችን ይሆናል።

«እንጀራን መቁረስ» (ቁጥር 30፥ 35) ተራ ምግብን እንጂ ቅዱስ ቁርባንን አያመለክትም። እስከምናውቀው ድረስ ኢየሱስ ስለ ቅዱስ ቁርባን ያዘዘው ሐዋርያቱን ብቻ ነው፤ ከዚህም በላይ በዚህ ጊዜ ጌታችን የቅዱስ ቁርባን ሥርዓት ያካሄዳል ማለቱ የማይመስል ነው። ኢየሱስ በተራ የምግብ ሰዓት ራሱን ገለጸላቸው፤ ብዙውን ጊዜ የሚሠራውም እንዲሁ ነው። በዕለት ተዕለት የሕይወት ጉዳዮች ውስጥ

እርሱን ለማየት መማር አለብን። ይሁንና፡ ከጊዜ ወደ ጊዜ የጌታን እራት ስንቀበል ኢየሱስ ራሱን በአዲስ መንገድ እንዲገልጽልን መሻትም ይኖርብናል፤ ከዚህ ያነሰ ነገር ልባችንን ሊያረካው አይገባም።

3. የተጨነቁ ሰዎች - ጌታ አእምሮአቸውን ይከፍታል

(24:36-46)

በዚያን ዕለት እጅግ በርካታ አስደናቂ ነገሮች ከመፈጸማቸውም በላይ ብዙው ቁም ነገር ያልተከሰተላቸው በመሆኑ፤ ከሐዋርያት መካከል አሥሩና ሌሎችም አማኞች ማታውኑ ተሰባስበው እርስ በርሳቸው ምስክርነታቸውን ይለዋወጡ ጀመር። ቀለዮጳና ጓደኛው ያጋጠማቸውን ነገር እየተረኩ ላለ፡ ኢየሱስ እራሱ በከፍሎ ውስጥ ታየ! የቤቱ በሮች ተዘግተው ነበር (ዮሐ. 20:19)።

በዚህ ጊዜ አማኞች ከፍተኛ እፎይታ አግኝተው የምስጋና መዝሙር እንደ ዘመሩ ልትገምት ትችላለህ፤ በተቃራኒው ግን ፍርሃትና ሽብር ያውካቸው ጀመር (ቁጥር 37-38)። ምትሐት የታያቸው መሰላቸው! ብዙዎቹ ከሞት የተነሣውን ክርስቶስን የተመለከቱት ቢሆኑም፤ ሳይዘጋጁ በድንገት ስለ ተገለጸላቸው ተርበተበቱ። ማርቆስ 16:14 የልባቸው ሁኔታ ፍርሃታቸውን ከገለጹበት ሁኔታ ጋር ዝምድና እንደነበረው አመልክቷል።

ኢየሱስ ሊያረጋጋቸው ስለ ፈለገ በመጀመሪያ ባርኮቱን «ሰላም ለእናንተ ይሁን!» በማለት ሰጣቸው። እንዲያውም በረከቱን ደግሞላቸዋል (ዮሐ. 20:19-21)። «የሰላም አምላክ» ኢየሱስን ከሙታን ስላስነሣው፤ የሚያስፈራቸው ነገር አልነበረም (ዕብ. 13:20-21)። በመስቀል ላይ ካደረገው መሥዋዕት የተነሣ፤ ሰዎች ከእግዚአብሔር ጋር ሊታረቁ (ሮሜ 5:1) እና በእግዚአብሔር ሰላም ሊደሰቱ ይችላሉ (ፊልጵ. 4:6-7)።

እነርሱን ለማረጋጋት ሲል ያደረገው ሁለተኛው ነገር የቆሰሉትን እጆችና እግሮች ማሳየት [መዝ. (22):16] እና ምትሐት እንዳልሆነ ማረጋገጥ ነበር። አንዳንድ የመዝሙር ግጥም ጸሐፊዎች ስለ «ጠባሳው» የሚጠቅሱ ሲሆን፤ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ግን ስለዚህ ጉዳይ የተገለጸ ነገር የለም። የጎልጎታ «የችንካሩ ምልክት» በከበረው አካሉ ላይ የሚገኝ ሲሆን (ዮሐ. 20:24-29)፤ አሁን እዚያው አለ (ራእይ 5:6፤ 9፤ 12)። አሁን በሰማይ የሚገኘው የሰው ሥራ በከበረው አዳኝ ሰውነት ላይ ያለው የጎልጎታ ምልክት ብቻ ነው የሚባለው እውነት ነው።

ኢየሱስ ለተጠሩት ተከታዮቹ ሕያውና እውነትም እርሱ ራሱ እንደሆነ እንዲያረጋግጡ የማር ወለላና የተጠበሰ ዓሣ የበላ ሲሆን፤ ሰውነቱን ዳስሰው እንዲያዩም ጋብዞአቸዋል (ቁጥር 39፤ 1ኛ ዮሐ. 1፡1)። የሰው ሰውነት በሥጋና በአጥንቶቹ የተገነባ ሆኖ ሳለ እንዴት በተዘጉ በሮች ውስጥ ሊያልፍ፤ ሊሰወርና ተመልሶም ሊታይ እንደሚችል በውስጥ እውቀታችን ልናብራራ አንችልም፤ ወይም ደግሞ ከከበረ በኋላ እንዴት የመስቀሉን ምልክቶች ይዞ እንደተገኘም ልናስረዳ አንችልም። ይሁንና፤ አንድ ቀን እርሱን እንደምንመስልና ከክብሩ እንደምንካፈል እናውቃለን (1ኛ ዮሐ. 3፡1-2)።

ቁጥር 41 «ከደስታ የተነሣ ገና ስላላመኑ» ሲል ግራ ስለሚያጋባ ስሜት ይገልጻል። የትንሣኤው እውነትነት አስደናቂ ነበር። ያዕቆብ የዮሴፍን በሕይወት መኖር ሲሰማ ይኸው ተመሳሳይ ስሜት አጋጥሞት ነበር (ዘፍጥ. 45፡26-28)፤ ሕዝቡ እስራኤልም እግዚአብሔር ነፃ ባወጣቸው ጊዜ እንዲሁ ሆነው ነበር [መዝ. (126)፡ 1-3]። ኢየሱስ ዳግም ሲመለከቱት ደስ እንደሚሰኙ የተናገረ ሲሆን፤ የተስፋውም ቃል ተፈጽሟል (ዮሐ. 16፡22)።

የሰላምና የዋስትና የመጨረሻ ምንጭ የእግዚአብሔር ቃል በመሆኑ፤ ጌታችን ልክ በኤማሁስ መንገድ ላይ ለነበሩት ደቀ መዛሙርት እንዳደረገው፤ የብሉይ ኪዳን ቅዱሳት መጻሕፍት «አእምሮአቸውን ከፈተላቸው።» አማኞች ወደ ዓለም የሚላኩት የእግዚአብሔርን ቃል እውነቶች እንዲያካፍሉ እንጂ የራሳቸውን ግላዊ ገጠመኞች እንዲተርኩ አልነበረምና። ዛሬ ጌታ ኢየሱስን ልንነካና ልንዳስስ አንችልም፤ ይህን ማድረጉም አስፈላጊ አይደለም፤ ዳሩ ግን እምነታችንን በእግዚአብሔር ቃል ላይ ልናሳርፍ እንችላለን (1ኛ ዮሐ. 1፡1-5)።

ኢየሱስ ሕግን፤ ነቢያትንና መዝሙራትን እንዲረዱ ማስቻል ብቻ ሳይሆን፤ ስላስተማራቸውም እውነት በማስታወስ ሁሉም ነገር እንዴት ፈር እንደሚይዝ አስረድቷቸዋል። በዚህ ጊዜ መከራ መቀበሉና መሞቱ ለምን እንዳስፈለገና መስቀሉ እንዴት ከመንግሥት ምሥረታው ቃል ጋር እንደተያያዘ ይረዱ ጀመር (1ኛ ጴጥ. 1፡10-12)። ኢየሱስ ቃሉን ሲያብራራ መስማት ለእነርሱ ምንኛ የላቀ ዕድል ነበር!

4. የተደሰቱ ሰዎች - ጌታ አፋቸውን ይከፍታል
(24፡47-53)

መልካም ዕድል ሁልጊዜም ኃላፊነትን ያስከትላል፤ በመሆኑም የተናገራቸውንና ያደረጋቸውን ነገሮች በምስክርነት ለሌሎች

ማስተላለፍ ያስፈልጋቸው ነበር (የሐዋ. 1:8)። ምስክር ያየውንና የሰማውን በታማኝነት የሚናገር ሰው ነው (የሐዋ. 4:20)። «ምስክር» የሚለው ቃል በአንድም ሆነ በሌላ መንገድ በሐዋርያት ሥራ መጽሐፍ ውስጥ ሃያ ዘጠኝ ጊዜያት ተጠቅሶአል። ክርስቲያኖች እንደ መሆናችን፣ እኛ ዓለምን ለመኮነን የተላከን ዳኞች ወይም ዐቃቤ ሕጎች አይደለንም። እኛ ወደ ኢየሱስ ክርስቶስ የምናመለከት ምስክሮች ስንሆን፣ ከደኅንነት የራቁ ኃጢአተኞች እንዴት እንደሚድኑ እንናገራለን።

ተራ ሰዎች የሚገኙበት ቡድን የዚህ ዓይነቱን ተልእኮ ለመፈጸም ተስፋ የሚያደርገው እንዴት ነው? እግዚአብሔር ኃይሉን ለመስጠት ቃል የገባ ሲሆን (ቁጥር 49፤ የሐዋ. 1:8)፣ ቃሉንም ፈጽሞ አል። በበዓለ ጎምሳ ቀን መንፈስ ቅዱስ ለቤተ ክርስቲያን ወርዶ ቃሉን እንዲሰብኩ አስችሎ አቸዋል (የሐዋ. 2)። ከበዓለ ጎምሳም በኋላ፣ መንፈስ ቅዱስ በታላቅ ኃይል መሙላቱን ቀጥሏል (የሐዋ. 4:33 ተመልከት)።

መመስከር እኛ ለጌታ የምንሠራው ሳይሆን፣ ዳሩ ግን በመንፈስ ቅዱስ ከተሞላን በኋላ እርሱ በእኛ በኩል የሚያደርገው ነው። ዕቃውን ለመሸጥ የሚፈልገው ነጋዴ በሚያጎርፈው ማሞካሸትና በመንፈስ ቅዱስ ኃይል በታገዝ ምስክርነት መካከል ከፍተኛ ልዩነት አለ። ቫንስ ሄቭነር፣ «ሰዎች በክርክር ተረትተው ወደ ጌታ አይመጡም። ስምዖን ጴጥሮስ ወደ ኢየሱስ የመጣው እንድርያስ በሰጠው የምስክርነት ቃል ነው» ብለዋል። እኛም የጸጋውን ወንጌል እያወጅን የምንወጣው በስሙ ሥልጣንና በመንፈሱ ኃይል ነው።

ከቁጥር 50-52 ያለው ከማርቆስ 16:19-20 እና የሐዋርያት ሥራ 1:9-12 ጋር ሊወዳደር ይገባል። ለምን እንደሆነ ባናውቅም የጌታችን ዕርገት በቤተ ክርስቲያን የሚገባውን ዓይነት ስፍራ አላገኘም። እስኪ ወደ ሰማይ ተመልሶ በክብር ዙፋን ላይ መቀመጥ ለእርሱ ምን ያህል ትርጉም እንደነበረ አስብ (ዮሐ. 17:5፣11)። ዕርገቱ ጠላቶቹን ሁሉ እንዳሸነፈና «ከሁሉም በላይ» ከፍ ብሎ እንደሚገዛ የሚያረጋግጥ ነው (ኤፌ. 1:18-23)።

ዛሬ ጌታችን በሰማይ ሊቀ ካህናችን (ዕብ. 7:25) እና ጠበቃችን ሆኖ ያገለግላል (1ኛ ዮሐ. 2:1)። እንደ ሊቀ ካህን፣ ፈተናን የምንቋቋምበትን ጸጋ ይሰጠናል (ዕብ. 4:14-16)፤ ብንወድቅ ደግሞ እንደ ጠበቃነቱ ኃጢአታችንን በምንናዘዝበት ጊዜ ይቅር ብሎ ይመልሰናል (1ኛ ዮሐ. 1:6-10)። እንደ ከበረ የቤተ ክርስቲያን ራስ፣ ኢየሱስ ክርስቶስ ሕዝቡ በአሁኑ ዓለም ለእርሱ እንዲኖርና እርሱን

እንዲያገለግል እያዘጋጀ ነው (ዕብ. 13:20-21፤ ኤፌ. 4:7-16)። በእግዚአብሔር ቃልና በጸሎት በኩል፤ በመንፈስ ቅዱስ አማካኝነት እያገለገለን ይበልጥ እርሱን እንድንመስል ያደርጋል።

በሰማይም ሆኖ ለሕዝቡ መኖሪያ እያዘጋጀ ነው (ዮሐ. 14:1-6)፤ አንድ ቀን ደግሞ ተመልሶ በመምጣት ለዘላለም ከእርሱ ጋር እንድንኖር ይወስደናል።

ጌታችን ያደረገው የመጨረሻው ነገር ሕዝቡን መባረክ ሲሆን፤ እነርሱ ደግሞ የፈጸሙት የመጀመሪያ ተግባር እርሱን ማምለክ ነበር! እርሱን በእውነተኛ ልብ በምናመልክበት ጊዜ ከበረከቶቹ ስለምንቋደስ፤ ሁልጊዜም እነዚህ ሁለቱ አብረው ይሄዳሉ። አፋቸውን የከፈተው እንዲመሰክሩለት ብቻ ሳይሆን፤ እንዲያመልኩትና እንዲያመሰግኑትም ጭምር ነበር።

ሐኪሙ ሉቃስ ወንጌሉን የከፈተው በመቅደስ ውስጥ በተከሰተ ትእይንት ሲሆን (1:ከ18 ጀምሮ)፤ የደመደመውም በተመሳሳይ መንገድ ነው (ቁጥር 53)። ይሁንና፤ ባለማመኑ ለዲዳነት በተጋለጠው ካህንና አምነው ሐሜት በሚያደርጉት ቅዱሳን መካከል የነበረው ልዩነት ምንኛ የተራራቀ ነው! ሉቃስ ኢየሱስ እንዴት ወደ ኢየሩሳሌም ሄዶ የማዳንን ተግባር እንደፈጸመ አብራርቷል። የወንጌል ታሪክ የተጀመረውና የተፈጸመው በኢየሩሳሌም ነው። የሐዋርያት ሥራ የተሰኘውና የሚቀጥለው መጽሐፍ ከኢየሩሳሌም ወደ ሮሜ እንዴት እንደተጓዘ ይተርካል!

ወንጌሉ ከግልህ ኢየሩሳሌም ወደ ምድር ዳርቻ ሁሉ እየተሰራጨ ነው?

ወደ ራስህ ኢየሩሳሌም

ለመሄድ ፈቃደኛ ነህ?

በዚህ የሉቃስ ምዕራፍ 14 እስከ 24 ጥናት፣ ዋረን ዌርዝቢ ዛሬ ለእግዚአብሔር ሕዝብ ዋነኛ መልእክቱ «የበረታህ ሁን» የሚል መሆኑን በማስታወስ፣ ሉቃስ ጌታችን ወደ ኢየሩሳሌም ያደረገውን ጉዞ አስመልክቶ የጻፈውን ታሪክ ያቀርቡልሃል።

የጌታችንን ጉዞ በማጥናት ስለሚከተሉት ነገሮች ትማራለህ፡-

- የደቀ መዝሙርነትን ኪሳራና ካሳ፤
- በዕለታዊ ኑሮህ ሕይወትህን እያባከንህ ወይስ እያተረፍህ መሆንህን፤
- የባለጸግነትን ተቃራኒ ገጽታዎች፤
- የክርስቶስን ሥልጣን መቀበልን እና
- የደስተኛን ሕይወት ኃያልነት።

ዛሬም ጠላት ዓለምን እንድትመስል፣ የዓለማውያንን የኑሮ ዘይቤ እንድትኮርጅና እምነትህን እንድትጥል ይጫጫንሃል። ሐኪሙ ሉቃስ ግን እንዴት ወደ ራስህ ኢየሩሳሌም ልትሄድ እንደምትችልና መስቀልህን እንደምትሸከም በማብራራት

«የበረታህ ሁን!»

ይልሃል።

ያክተር ዋረን ደብልዩ ዌርዝቢ ከሁሉም በላይ የሚታወቁት በደራሲነታቸው፣ በመጋቢነታቸውና በፊደሉ መምህርነታቸው ነው። ለብዙ ዓመታት የሺካጎው የሙዲ መታሰቢያ ቤተ ክርስቲያን መጋቢ ሆነው ያገለገሉ ሲሆን፣ በቅርቡ ደግሞ «ወደ መጽሐፍ ቅዱስ እንመለስ» ለተባለው ፕሮግራም ዋና መምህር ሆነው ሠርተዋል። እነዚህን የአዲስ ኪዳን መጻሕፍት ማብራሪያዎች ጨምሮ፣ ከ100 በላይ መጻሕፍት ጽፈው ለኅትመት አብቅተዋል።